

Wijkscan psychische kwetsbaarheid

Gemeente Land van Cuijk

Auteurs

Lieset Jenneboer

Lennart Homan

Harm Eskes

Opdrachtgever

Gemeente Land van Cuijk

Kenmerk

HE/23/1661/lvcwsc

Publicatiedatum

7 november 2023

© Bureau HHM

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Waarom deze wijkscan?	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Probleemstelling.....	5
1.3 Afbakening doelgroepen	6
1.4 Doelstelling	6
1.5 Aanpak.....	7
1.6 Scope.....	7
2. Cijfers in beeld	8
2.1 Dataverzameling bij de indicatoren	8
2.2 De cijfers gepresenteerd	12
2.3 Concluderend.....	20
3. Sleutelfiguren en inwoners aan het woord	21
3.1 Aan het woord.....	21
3.2 De dialoog.....	21
3.3 Vragenlijst inwoners	23
3.4 Concluderend.....	26
4. Adviezen	27
4.1 Doelstellingen.....	27
4.2 Conclusies gemeente Land van Cuijk en per wijk.....	27
4.4 Vervolgstappen	34
4.5 Tot slot	37

Bijlage 1.	De WoonZorgwijzer	38
Bijlage 2.	Resultaten vragenlijst	39
Bijlage 3.	Vragenlijst inwoners	44

Samenvatting

In juli 2021 hebben de gemeenteraden van de voormalige gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis de werkagenda psychische kwetsbaarheid in het Land van Cuijk vastgesteld. Onderdeel van deze werkagenda is de uitvoering van een kwantitatieve (feiten en cijfers) en kwalitatieve (ervaren knelpunten en kansen) wijkscan.

De wijkscan heeft als doel om op wijkniveau in kaart te brengen wie inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn, waar zij zich bevinden, hoe gezond zij zijn, wat zij willen op het gebied van participatie en herstel (wensen en behoeften), wat zij nodig hebben om hier invulling aan te geven en hoe dit het beste georganiseerd kan worden.

De wijkscan schetst een algemeen, meer kwantitatief beeld van de verschillende wijken. Hiervoor hebben wij verschillende indicatoren in beeld gebracht, zoals gegevens over de bevolkingssamenstelling en de prevalentie van psychische problematiek. In vijf wijken heeft een kwalitatieve verdieping plaatsgevonden, waarbij we hebben gesproken met sleutelfiguren uit deze wijken. Ook vond een gemeentebrede inwonersraadpleging plaats om informatie te verzamelen over ervaringen, knelpunten en oplossingsrichtingen die inwoners zien, in relatie tot psychische kwetsbaarheid.

Kwantitatieve beeld

Uit de kwantitatieve wijkscan blijkt het volgende:

- De gemeente had 90.710 inwoners in 2022.
- 9,2% van de inwoners is mogelijk licht verstandelijk beperkt.
- 2,7% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressies.

- 0,5% heeft mogelijk psychiatrische problematiek.
- De EPA-prevalentie in Land van Cuijk is 0,9%.
- 8,0% van de inwoners maakt gebruik van een vorm van GGZ-hulp.

Verder scoort de gemeente relatief goed op het thema positieve gezondheid (78,1% op schaal van 0–100%). Ook zien we dat 42,1% van de inwoners eenzaamheid ervaart (2020). In 2022 was dit zelfs gestegen naar 43,5%. Het ervaren gevoel van veiligheid in de gemeente Land van Cuijk wordt ervaren als goed.

Als we de verschillende wijken in de gemeente met elkaar vergelijken zien we enkele wijken die extra aandacht behoeven en waar kansen liggen. Het gaat dan onder andere om de kern Cuijk en de wijken die hier onderdeel van uitmaken, maar ook om de wijk Bakelgeert-Noord in Boxmeer.

Kwalitatieve verdieping

Enkele van de hierboven genoemde wijken, zijn ook wijken waar de kwalitatieve verdieping heeft plaatsgevonden. In totaal ging het om de volgende wijken:

- De Valuwe, Cuijk
- Bakelgeert-Noord, Boxmeer
- Estersveld, Grave
- Centrum, Mill
- Sint Anthonis (kern), Sint Anthonis

Op basis van de kwalitatieve verdieping kan worden geconcludeerd dat de vijf geselecteerde wijken in Land van Cuijk te maken hebben met verschillende problematiek zoals eenzaamheid, psychische kwetsbaarheid, gebrek aan informatievoorziening en gebrek aan initiatieven gericht op ontmoeten en

verbinden. Wijk-overstijgend wordt geconstateerd dat er behoefte is aan betere informatievoorziening tussen inwoners en gemeente, onderling contact, betrokkenheid van de gemeente en ondersteuning voor mantelzorgers. Daarnaast spelen veiligheid, groene omgevingen en goede voorzieningen een belangrijke rol in het welzijn van de inwoners.

Hoe verder

Met de wijkscans wordt beoogd een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van een passende en breed gedragen aanpak van psychische kwetsbaarheid per wijk. Op basis van de wijkscan zien we een aantal overkoepelende speerpunten, die per wijk toegepast kunnen worden. Het betreft speerpunten die bedoeld zijn om de geconstateerde problematiek aan te pakken en uitvoering te geven aan de opgestelde adviezen per wijk.

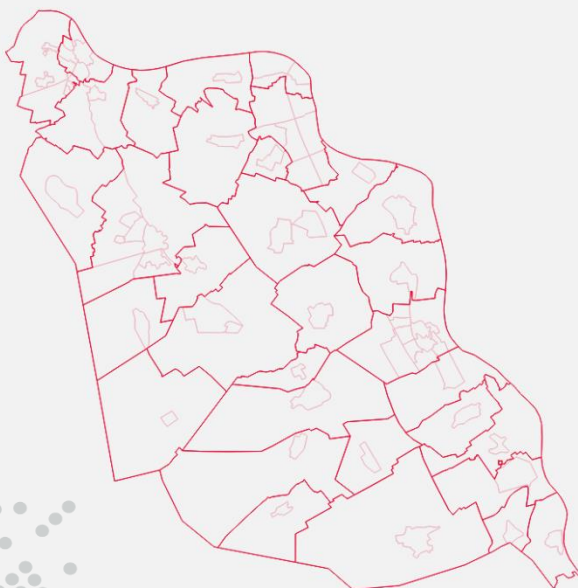
Het gaat om:

- Verbeteren van de informatievoorziening.
- Stimuleren van vroegsignalering en preventie.
- Bevorderen van burgerparticipatie en netwerk.
- Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
- Jongerenwerkers op maat inzetten.
- Behoud van een groene en nette omgeving.

Per speerpunt zijn verschillende acties voorgesteld die partijen laten zien hoe ze hiermee aan de slag kunnen. De gemeente vervult hierbij een belangrijke faciliterende en aanjagende rol.

1. Waarom deze wijkscan?

Psychische kwetsbaarheid hangt vaak nauw samen met de woonomgeving (buurt, huisvesting), maatschappelijke omgeving (financiële situatie, sociaal isolement) en de beschikbare (zorg)voorzieningen in de wijk. Dit heeft tot gevolg dat de wijk steeds meer het niveau wordt waar de benodigde hulp en ondersteuning in een vroeg stadium en dichtbij huis wordt georganiseerd. Nu steeds meer mensen met een psychische kwetsbaarheid zelfstandig in de wijk blijven wonen, is het belangrijk om hier in het Land van Cuijk aandacht voor te hebben. Namens de gemeente Land van Cuijk voert Bureau HHM een wijkscan psychische kwetsbaarheid uit. Hierdoor krijgt Land van Cuijk beter zicht op wat inwoners met een psychische kwetsbaarheid en hun omgeving nodig hebben om prettig in de wijk te wonen.

1.1 Aanleiding

In juli 2021 hebben de raden van de voormalige gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis de werkagenda psychische kwetsbaarheid in Land van Cuijk vastgesteld. Deze werkagenda zet uiteen hoe de komende jaren in Land van Cuijk invulling wordt gegeven aan de lokale verantwoordelijkheden om 'de basis op orde' te brengen.

Thema's die daarbij terugkomen:

- Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk.
- Formele zorg en ondersteuning.
- Wonen gaat voor opvang.
- Een veilige leefomgeving voor iedereen.
- Regionaal vangnet.

Onderdeel van deze werkagenda is de uitvoering van een kwantitatieve (feiten en cijfers) en kwalitatieve (ervaren knelpunten en kansen) wijkscan. In dit rapport gaan we hier nader op in.

1.2 Probleemstelling

De gemeente Land van Cuijk heeft een aantal probleemstellingen geformuleerd, waarop we in dit rapport antwoord geven:

"Hoe gaan we op wijkniveau in kaart brengen:

- a) wie inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn;
- b) waar zij zich bevinden;
- c) hoe gezond zij zijn;
- d) wat zij willen op het gebied van participatie en herstel (wensen en behoeften);
- e) wat zij nodig hebben om hier invulling aan te geven en;
- f) hoe dit het beste georganiseerd kan worden?"

En vervolgens:

“Hoe brengen we dit ook op wijkniveau in kaart voor de omgeving van psychisch kwetsbare inwoners (naasten, hulpverleners, vrijwilligers)?”

1.3 Afbakening doelgroepen

Voor deze wijkscans gaan we uit van inwoners met de volgende kenmerken of een combinatie daarvan:

- Inwoners met (kans op) een ernstig psychiatrische aandoening (EPA).
- Inwoners met een licht verstandelijke beperking (LVB).
- Inwoners met (dreigende) verslavingsproblemen.
- Inwoners die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden.
- Inwoners die opvang, zorg of ondersteuning van een GGZ-aanbieder ontvangen.
- Inwoners die deelnemen aan de GGZ-inloop.
- Inwoners die (tijdelijk) problemen hebben op meerdere leefgebieden (mentaal, lichamelijk, sociaal, maatschappelijk).

1.4 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek was een 0-meting, waarbij we op wijkniveau in kaart brachten wordt wie inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn, waar zij zich bevinden, hoe gezond zij zijn, wat zij willen op het gebied van participatie en herstel (wensen en behoeften), wat zij nodig hebben om hier invulling aan te geven en hoe dit het beste georganiseerd kan worden. Daarnaast hebben we dit ook in kaart gebracht voor de omgeving van de psychisch kwetsbare inwoners.

Subdoelen

Naast de hoofddoelen beoogd deze wijkscan de volgende subdoelen:

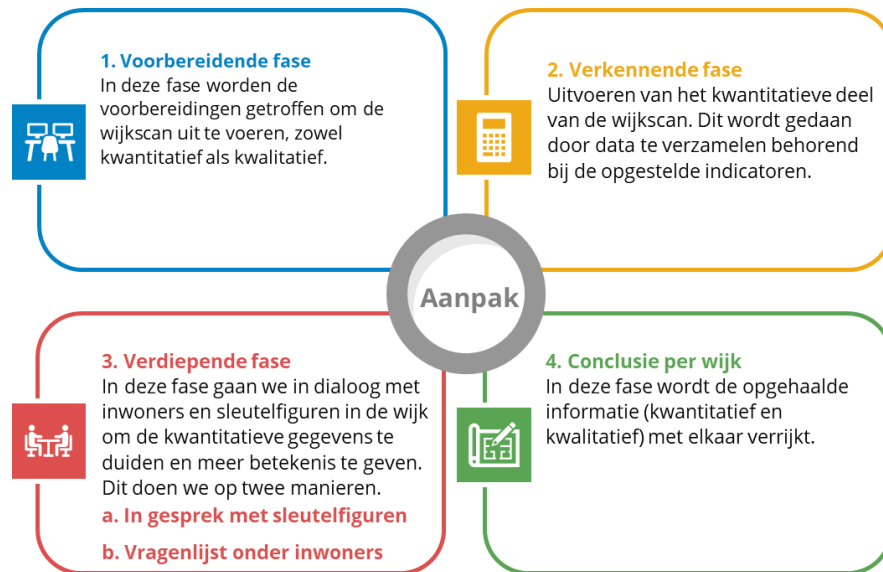
1. Inzicht, informatie en advies over wonen in de wijk.
2. Sturingsinformatie op wijkniveau beschikbaar krijgen.
3. Vroegtijdig signaleren van problemen bij inwoners in de wijk.
4. Samenwerking in de wijk versterken.

Voorgaande leidt tot het te behalen resultaat:

Een passende en breed gedragen aanpak per wijk gebaseerd op de uitkomsten die met de kwantitatieve (feiten en cijfers) en kwalitatieve (ervaringen, knelpunten en kansen) wijkscans zijn opgehaald.

1.5 Aanpak

De aanpak van dit onderzoek bestond uit vier hoofdonderdelen (figuur 1). Tijdens onderdeel **1) Voorbereidende fase** hebben we in samenwerking- en overleg met de gemeente zowel het kwantitatieve als kwalitatieve deel van de wijkscan voorbereid. Voor de **2) Verkennende fase** ging dit over het samenstellen van de indicatoren set. Voor de **3) Verdiepende fase** ging dit over het benaderen en samenstellen van de sleutelfiguren met wie groepsgesprekken gevoerd konden worden. Op basis van die groepsgesprekken is er aanvullend een vragenlijst uitgezet bij de bewoners van Land van Cuijk omtrent hun ervaringen met psychische kwetsbaarheid in de wijk. Tenslotte zijn bij **4) Conclusie per wijk** de kwantitatieve en kwalitatieve bevindingen samengevoegd om een advies op te stellen voor de aanpak per wijk.

Figuur 1. Onderzoeksaanpak

1.6 Scope

In stap **2) Verkennende fase** hebben wij data verzameld voor alle wijken in Land van Cuijk (indien data op dit niveau beschikbaar was).

In stap **3) Verdiepende fase** zijn vijf wijken uitgelicht waarop de focus is gelegd. Dit wordt in stap **4) Conclusie per wijk** uitgebreid.

Het gaat hierbij om de wijken:

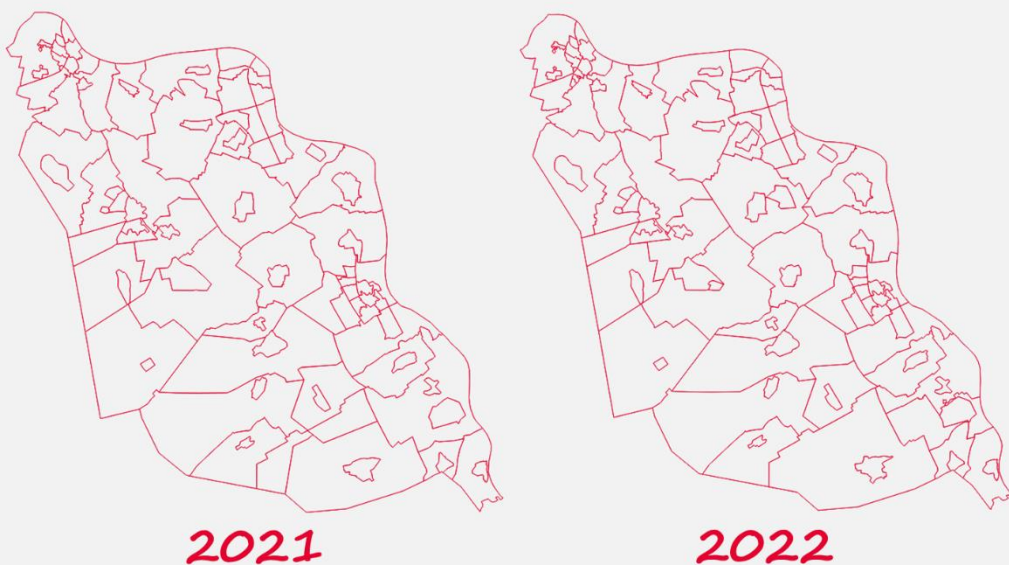
- De Valuwe, Cuijk
- Bakelgeert-Noord, Boxmeer
- Estersveld, Grave
- Centrum, Mill
- Sint Anthonis (kern), Sint Anthonis

In de vastgestelde werkagenda psychische kwetsbaarheid Land van Cuijk 2021-2023 is een beknopte analyse van de vijf gemeenten in het Land van Cuijk opgenomen. Op basis van deze analyse is bovenstaande wijkindeling tot stand gekomen.

Waar mogelijk schetsen we in elke stap ook een algemeen beeld voor de hele gemeente Land van Cuijk.

2. Cijfers in beeld

Dit hoofdstuk presenteert de gegevens die betrekking hebben op de psychische kwetsbaarheid van de inwoners van de gemeente Land van Cuijk. De focus wordt gelegd op de wijken die in het bijzonder opvallen.

Gemeente Land van Cuijk is in 2022 ontstaan door de fusie van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis. Bij deze fusie zijn enkele buurten nieuw ontstaan of er hebben andere naamswijzigingen plaatsgevonden. De meest recente data gepresenteerd in dit onderzoek is van voor 2022. Vanwege dit feit is ervoor gekozen om nog de CBS-indeling van 2021 aan te houden (zie inleiding links voor het verschil).

In Land van Cuijk spreekt men van kernen en wijken. Een 'kern' in Land van Cuijk is een CBS-wijk, een 'wijk' in Land van Cuijk is een CBS-buurt.

2.1 Dataverzameling bij de indicatoren

We hebben gebruikgemaakt van verschillende bronnen om de data bij de indicatoren te verzamelen. Dit is enerzijds niet-openbare data van Vektis, Mooiland of over veiligheid die we via de gemeente Land van Cuijk hebben ontvangen, anderzijds zijn dit openbare bronnen (CBS, RIVM, GGD en de WoonZorgwijzer). Zie bijlage 2 voor een toelichting op de WoonZorgwijzer.

De indicatoren zijn opgesteld aan de hand van acht onderwerpen. Hierin zijn ook de vijf thema's uit de werkagenda van Land van Cuijk opgenomen. Zie tabel 1 voor een overzicht van de onderwerpen, indicatoren, het niveau en jaartal waarop de data per indicator beschikbaar was en de bijbehorende bron.

Onderwerp	Niveau	Jaartal	Bron
Bevolking			
Aantal inwoners	CBS-buurt	2022	CBS
Aantal inwoners naar leeftijd	CBS-buurt	2022	CBS
Kwetsbare inwoners			
Ernstig psychische aandoeningen	CBS-wijk	2021	Vektis
Licht verstandelijke beperking	CBS-buurt	2021	WoonZorgwijzer
Angststoornissen en/of depressies	CBS-buurt	2021	WoonZorgwijzer
Psychiatrische problematiek	CBS-buurt	2021	WoonZorgwijzer
Positieve gezondheid			
Meedoen	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Heeft betaald werk (18+ jaar) Is lid van een (sport)vereniging of -club (18+ jaar) Verricht vrijwilligerswerk (18+ jaar)			
Dagelijks functioneren	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Kan zelfstandig ergens naar toe met eigen of openbaar vervoer (18-64 jaar) Kan geheel zelfstandig gebruikmaken van eigen of openbaar vervoer (65+ jaar) Kan zelfstandig geldzaken en/of andere administratie regelen (18-64 jaar) Vindt het erg moeilijk om hulp te vragen bij problemen met gezondheid (18+ jaar)			
Kwaliteit van leven	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Heeft het afgelopen jaar moeite met rondkomen gehad (18+ jaar) andere mensen (65+ jaar) Voelt zich wel eens onveilig overdag (18+ jaar) Voelt zich wel eens onveilig 's avonds/'s nachts (18+ jaar) Ontvangt voldoende steun van andere mensen (65+ jaar)			

Onderwerp	Niveau	Jaartal	Bron
Lichaamsfuncties	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed (18+ jaar) Heeft klachten over het geheugen (65+ jaar) Voldoet aan de Beweegrichtlijnen (2017) (18+ jaar) Normaal gewicht (18+ jaar) Rookt (18+ jaar) Is een zware drinker (gelegenhedsdrinker) (18+ jaar) Gebruikt (af en toe) softdrugs (18-64 jaar) Gebruikt (af en toe) harddrugs (18-64 jaar)			
Mentaal welbevinden	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Is psychisch kwetsbaar (65+ jaar) Heeft laatste 12 maanden ooit serieus gedacht om een eind aan het leven te maken (18-64 jaar) Heeft matig tot hoog risico op een angststoornis of depressie (18+ jaar)			
Zingeving	CBS-wijk(en)/-buurt(en)	2020	GGD
Heeft het gevoel een doel en richting te hebben in het leven (18+ jaar) Heeft het gevoel mee te tellen in de samenleving (18+ jaar) Weinig regie over eigen leven (18+ jaar)			
Een fijne leefomgeving en een sociaal netwerk			
Eenzaamheid	CBS-buurt(en)	2020	RIVM
Vrijwilligers	CBS-buurt(en)	2020	RIVM
Mantelzorgers	CBS-buurt(en)	2020	RIVM
Mantelzorgpotentieel	CBS-gemeenten	2021	CBS

Onderwerp	Niveau	Jaartal	Bron
Formele hulp en ondersteuning			
Zorggebruik GGZ	CBS-buurt	2021	Vektis
Zorggebruik POH-GGZ	CBS-buurt	2021	Vektis
Wonen gaat voor opvang			
Ontwikkelplannen in de gemeente Land van Cuijk	Gemeente	2022	Gemeente Land van Cuijk
Een veilige woonomgeving voor alle inwoners			
Leefbaarheid	CBS-buurt	2020	Leefbaarometer
E33-meldingen	CBS-buurt	2021	Politie
Huisuitzettingen	Gemeente	2021	Gemeente Land van Cuijk
Regionaal vangnet			
Zorggebruik Beschermd Wonen	Gemeente	2020-2022	Gemeente Land van Cuijk
Zorggebruik Maatschappelijke Opvang	Gemeente	2020-2022	Gemeente Land van Cuijk
Zorggebruik time-out voorzieningen	Gemeente	2020-2022	Gemeente Land van Cuijk
Aantal meldingen MICT, Bemoeizorg en WvGGZ	Regio en gemeente	2020-2022	Gemeente Land van Cuijk

Tabel 1. Indicatoren die gemeten worden voor de kwantitatieve wijkscan.

Er is een uitgebreid (digitaal) beeld geschetst over de wijken in de gemeente Land van Cuijk. Dit beeld is te bereiken via [deze link](#).

2.2 De cijfers gepresenteerd

Bij alle in tabel 1 benoemde indicatoren is data verzameld. We presenteren de data (waar mogelijk) in de vorm van de 5 of 10 wijken of kernen die de meeste aandacht vragen. In het digitale beeld is dit voor elke wijk en kern weergegeven.

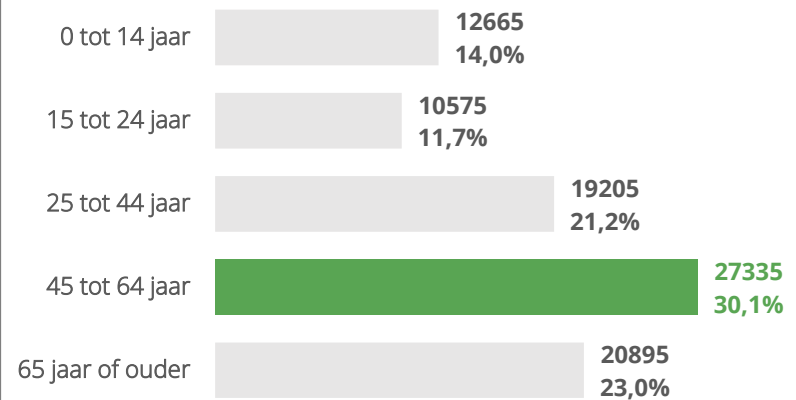
De cijfers in dit hoofdstuk worden in de basis gepresenteerd als absolute aantallen (de staven in de figuren). In sommige figuren worden naast de absolute aantallen ook de relatieve aantallen aangegeven (de lijnen in de figuren). Dit kan in enkele gevallen een vertekend beeld geven. Zie voor de volledigheid het digitale beeld, waar zowel de aantallen als aandelen per wijk gepresenteerd worden.

1. Bevolking

Gemeente Land van Cuijk telde **90.710 inwoners** in 2022. Hiervan was 51% man (45.840) en 49% vrouw (44.860). Het grootste deel van de inwoners valt

De meeste inwoners vallen in de leeftijdscategorie 45 tot 64 jaar. De kleinste vertegenwoordiging zijn de jeugdigen van 15 tot 24 jaar.

Aantal inwoners per leeftijdscategorie

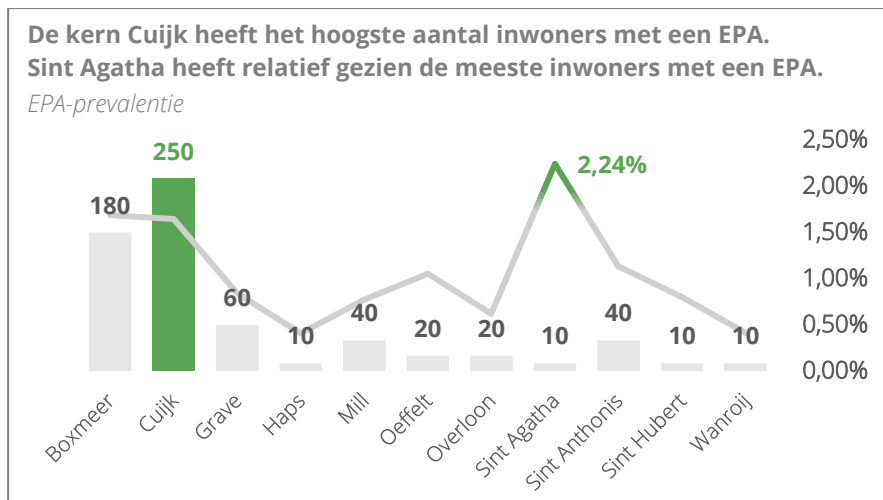
in de leeftijdscategorie 45 t/m 64 jaar (30%).

Figuur 2 Leeftijdsopbouw inwoners

2. Kwetsbare inwoners

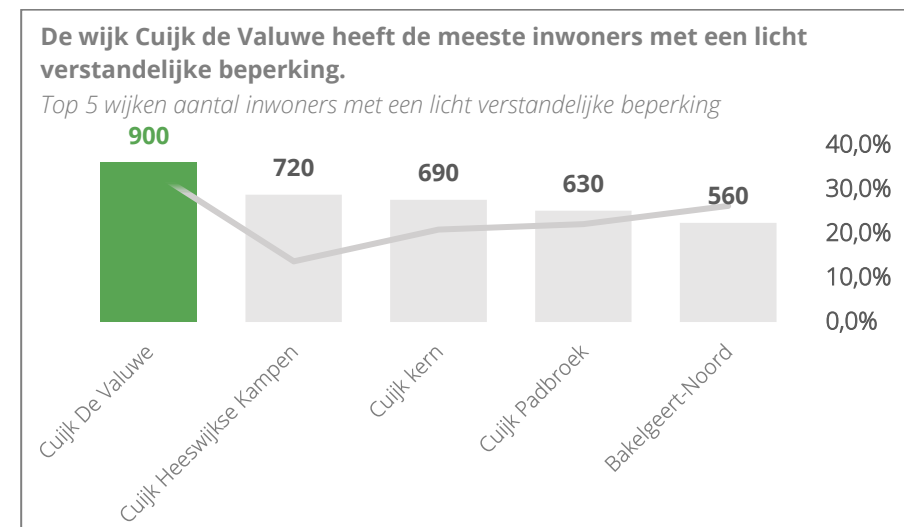
De **EPA-prevalentie** staat voor het aantal inwoners met een Ernstige Psychische Aandoening. Het Trimbos instituut heeft een praktische methodiek ontwikkeld waarmee de zorgprevalentie van mensen met een psychische kwetsbaarheid van 18 jaar en ouder kan worden geschat. Dit kan helpen de benodigde zorg en ondersteuning in te plannen. Aan de hand van de volgende kenmerken wordt de zorgprevalentie in beeld gebracht: dichtheid van adressen, % eenpersoonshuishoudens, inwoners met een WWB-uitkering, inwoners met een AO-uitkering, inwoners ≥ 18 jaar.

De kern **Cuijk** heeft met **250** inwoners de hoogste EPA-prevalentie qua aantal inwoners. Percentueel is dit de kern **Sint Agatha**, waar de EPA-prevalentie **2,2%** is. In de andere kernen is er ofwel geen sprake van EPA-prevalentie, ofwel het aantal inwoners ligt < 10 waardoor het in verband met herleidbaarheid naar de individuele persoon niet gedeeld wordt.

Figuur 3. Inwoners met een EPA

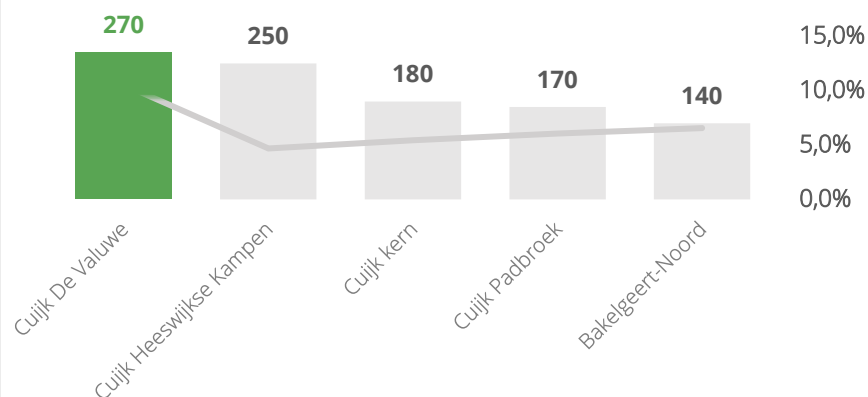
In de gemeente Land van Cuijk wonen **8.330** inwoners met een licht **verstandelijke beperking** en in totaal **2.420** inwoners met **angststoornissen en/of depressies**. De meeste van de inwoners van deze beide groepen zijn woonachtig in **Cuijk de Valuwe** (figuur 4 en 5). Het aantal inwoners met **psychiatrische problematiek** in Land van Cuijk is **470**. **Cuijk Kern** heeft met **60** inwoners de meeste inwoners met psychiatrische problematiek (figuur 6).

Figuur 4. Inwoners met LVB

De wijk Cuijk de Valuwe heeft de meeste inwoners met angststoornissen en/of depressies.

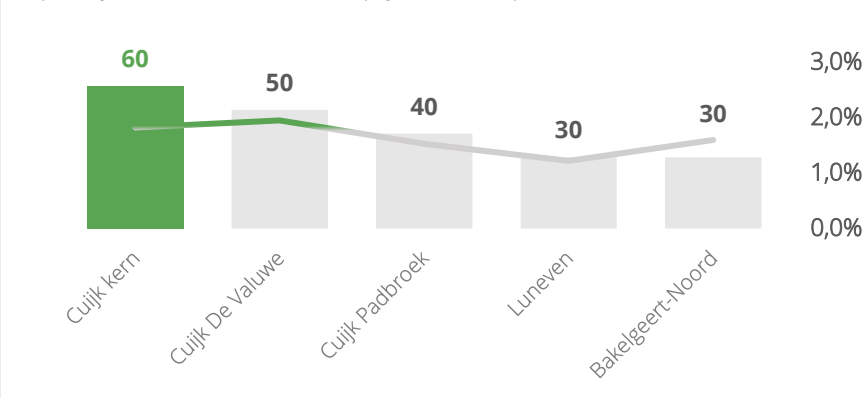
Top 5 wijken aantal inwoners met een angststoornissen en/of depressies

Figuur 5. Inwoners met angststoornissen en/of depressies

De wijk Cuijk Kern heeft de meeste inwoners met psychiatrische problematiek.

Top 5 wijken aantal inwoners met psychiatrische problematiek

Figuur 6. Inwoners met psychiatrische problematiek

3. Positieve gezondheid

Voor elke wijk is een totaalscore voor positieve gezondheid berekend. Dit is gedaan aan de hand van de onderliggende indicatoren zoals beschreven in tabel 1. Hierbij is ook rekening gehouden met het verschil tussen 'positieve' en 'negatieve' geformuleerde indicatoren. Een hoge totaalscore betekent dat inwoners in de wijk een groot vermogen hebben om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan.

Voorbeeld:

Bij de indicator *Normaal gewicht (18+ jaar)* is een hoog percentage 'goed', dus wordt dit percentage op eenzelfde manier meegenomen in de berekening voor de totaalscore.

Bij de indicator *Rookt (18+ jaar)* is een hoog percentage 'slecht', dus wordt hiervoor $100\% - \text{Rookt (18+ jaar)}$ gebruikt zodat het percentage dat 18 jaar en ouder is en niet rookt (ofwel 'goed') meegenomen wordt in de berekening voor de totaalscore.

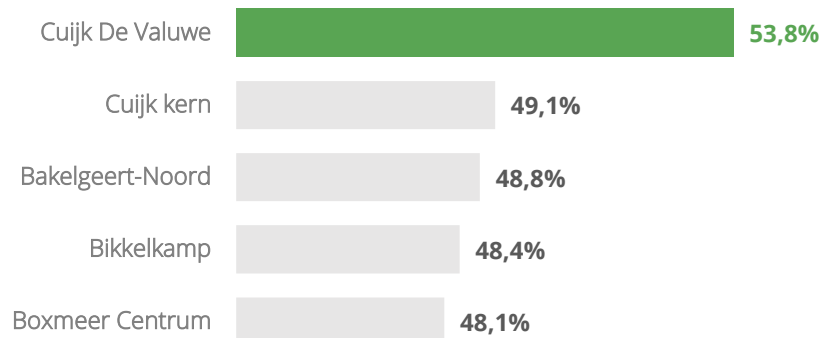
De totaalscore voor positieve gezondheid is het laagste in de wijk **Cuijk de Valuwe**, met een totaalscore van 69,3%. Ter vergelijking: de gemiddelde totaalscore in Land van Cuijk is 78,0%. De kernen **Beugen**, **Oeffelt**, **Rijkevoort**, **Sambeek** en **Wanroij** scoren met 81,0% het beste op positieve gezondheid (zie hiervoor ook het [digitale dashboard](#)).

4. Een fijne leefomgeving en een sociaal netwerk

De wijk Cuijk de Valuwe scoort voor zowel eenzaamheid, vrijwilligerswerk en mantelzorgers het minst van alle wijken (figuur 7, 8 en 9). Het gemiddelde in 2020 voor eenzaamheid in Land van Cuijk ligt op **42,1%** voor vrijwilligerswerk op **30,3%** en voor mantelzorgers op **15,9%**.

In de wijk Cuijk de Valuwe wordt de meeste eenzaamheid ervaren.

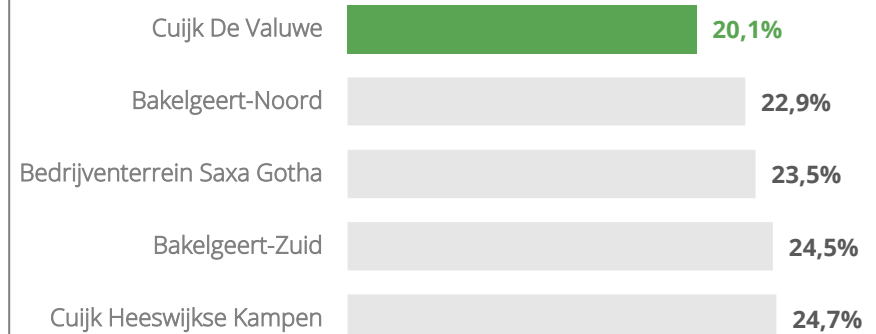
Top 5 wijken meest ervaren eenzaamheid

Figuur 7. Ervaren eenzaamheid

In de wijk Cuijk de Valuwe wordt het minste vrijwilligerswerk verricht.

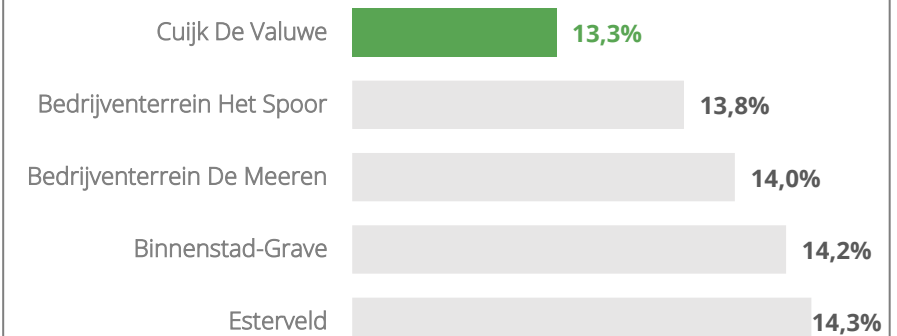
Top 5 wijken minste vrijwilligerswerk

Figuur 8. Vrijwilligerswerk

De wijk Cuijk de Valuwe heeft het laagste aandeel mantelzorgers.

Top 5 wijken minste mantelzorgers

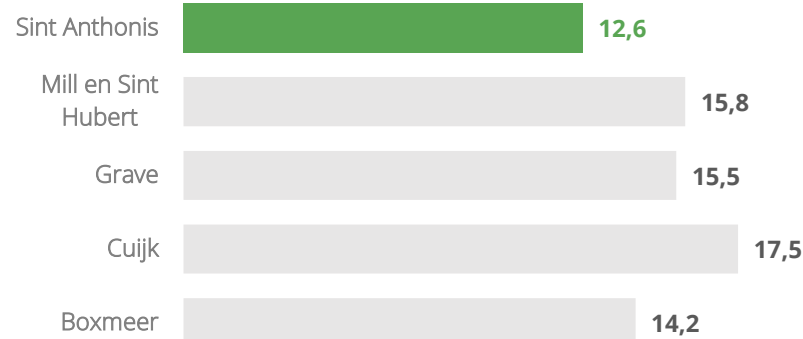

Figuur 9. Aandeel mantelzorgers

Het mantelzorgpotentieel (ook wel Oldest Old Support Ratio (OOSR)) is de verhouding tussen het aantal 50 tot 75-jarigen en het aantal 85-plussers. Vanuit de eerste leeftijdsgroep wordt vaak mantelzorg geboden, de tweede groep ontvangt deze veelal. Landelijk lag het mantelzorgpotentieel in 2022 op **14,9**, in Land van Cuijk lag het mantelzorgpotentieel op **14,8** (figuur 10).

De (oude) gemeente Sint Anthonis heeft het laagste mantelzorgpotentieel.

Mantelzorgpotentieel in de oude gemeenten van Land van Cuijk

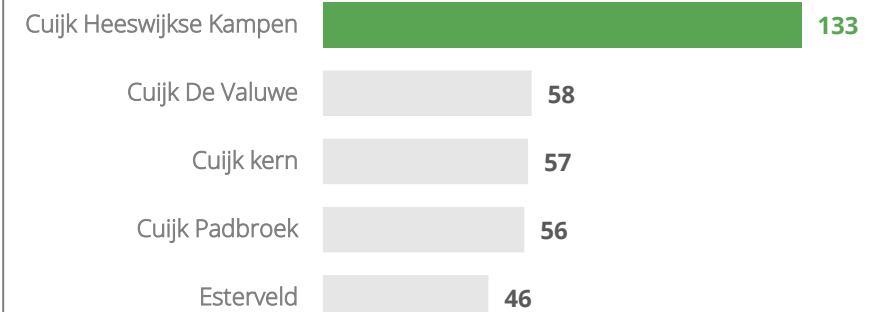
Figuur 10. Mantelzorgpotentieel

5. Formele hulp en ondersteuning

De wijk Cuijk Heeswijkse Kampen heeft de meeste inwoners die gebruikmaken van de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) (figuren 11, 12, 13 en 14). Dit is een niet zo gek gegeven, aangezien Cuijk Heeswijkse Kampen verreweg de meeste inwoners heeft van alle wijken in Land van Cuijk. De wijken Bikkellkamp en Mars zijn de wijken waarbij procentueel gezien de meeste inwoners, namelijk **13%**, gebruikmaken van een vorm van GGZ. Zie het [interactieve overzicht](#) voor meer informatie. Het aandeel inwoners dat gebruikmaakt van Basis GGZ is het hoogste in de wijk Verspreide Huizen Wilbertoord (5,6%).

De wijk Cuijk Heeswijkse Kampen heeft de meeste inwoners met Basis GGZ.

Top 5 wijken meeste inwoners die gebruikmaken van Basis GGZ

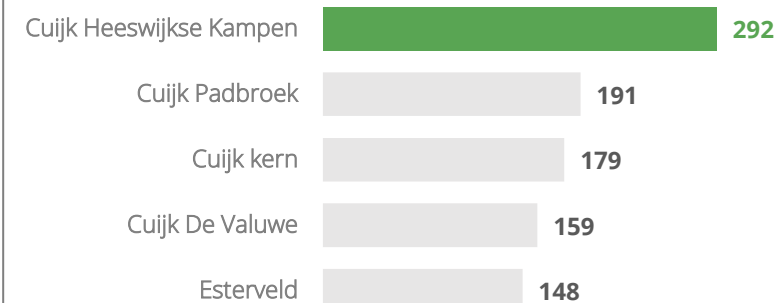

Figuur 11. Inwoners met Basis GGZ

POH-GGZ is geestelijke gezondheidszorg die door de praktijkondersteuner van de huisarts wordt aangeboden. De wijk Landhorst maakt procentueel gezien het meeste gebruik van deze zorg met **7,3%** van de inwoners.

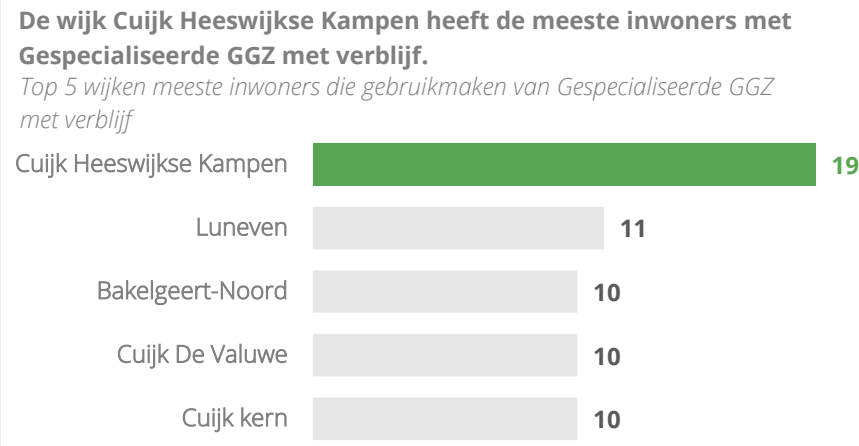
De wijk Cuijk Heeswijkse Kampen heeft de meeste inwoners met POH-GGZ.

Top 5 wijken meeste inwoners die gebruikmaken van POH-GGZ

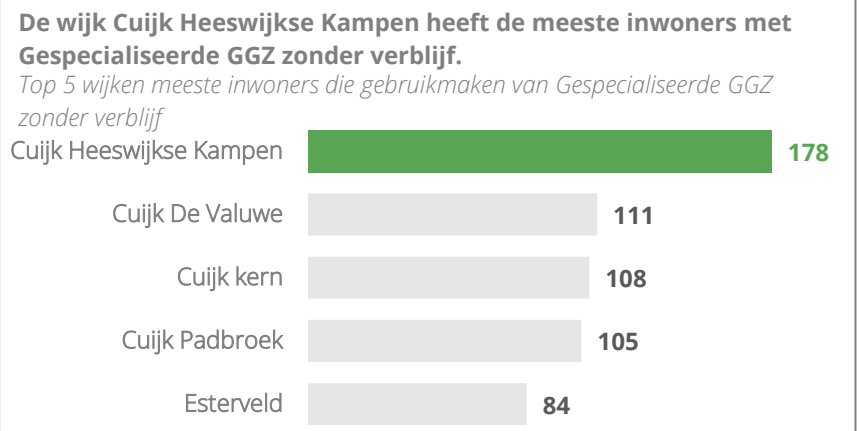
Figuur 12. Inwoners met POH-GGZ

De inwoners van de wijk Vianen Buitengebied maken percentueel gezien het meeste gebruik van Gespecialiseerde GGZ met verblijf (5,2%).

Figuur 13. Inwoners met gespecialiseerde GGZ met verblijf

In de wijken Luneven en Bakelgeert-Noord maken naar verhouding de meeste mensen gebruik van Gespecialiseerde GGZ zonder verblijf (0,5%).

Figuur 14. Inwoners met gespecialiseerde GGZ zonder verblijf

6. Wonen gaat voor opvang

In de wijk Luneven in Boxmeer (aan de Kraaij) is voor de duur van tien jaar een pilot integraal wonen, welzijn en zorg gestart. Samen met woningcorporatie Mooiland en een aantal aanbieders heeft de gemeente vijf tiny houses voor jongeren met een ondersteuningsvraag gerealiseerd. Het gaat om thuiswonende jongeren (18 t/m 23 jaar) zonder zicht op zelfstandige woonruimte, vaak zonder baan en inkomen, die geen onderwijs meer volgen en in een vicieuze cirkel zonder duidelijk toekomstperspectief terecht zijn gekomen. Een aantal thuissituaties van deze jongeren maakt zelfstandige huisvesting noodzakelijk, maar daar kan niet in worden voorzien: door gebrek aan (betaalbare) woonruimte en/of door gebrek aan inkomen. De jongeren verkeren vaak in een kwetsbare positie omdat er op diverse levensgebieden problemen spelen die vragen om een integrale aanpak. Door deze jongeren betaalbare woonruimte en ondersteuning op maat te bieden leren zij zelfstandig te wonen en regie op het eigen leven te voeren. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat zij op een later moment zwaardere en duurdere opvang, ondersteuning en zorg nodig hebben.

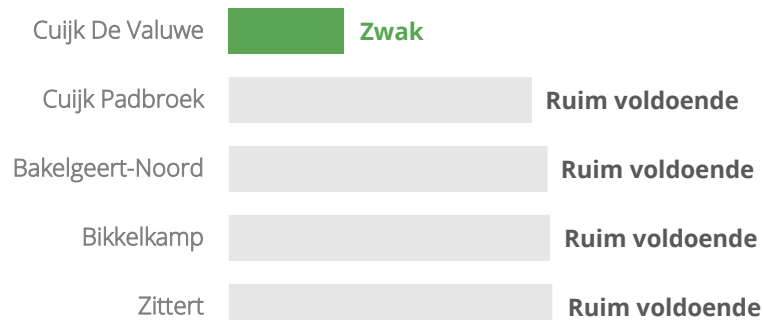
Deze pilot is in april 2020 gestart. Jongeren kunnen er maximaal twee jaar blijven wonen. In totaal hebben tien jongeren deelgenomen aan een traject. Vijf jongeren wonen daar nu nog.

7. Een veilige leefomgeving voor alle inwoners

Alleen Cuijk De Valuwe scoort aanzienlijk laag als het gaat om veiligheid in de wijk (figuur 15). Het is goed om te benadrukken dat dit om cijfers uit 2020 gaat (het meest recentelijk beschikbaar). E33 meldingen zijn meldingen bij de politie over overlast of criminaliteit in de woonomgeving. Dit kan bijvoorbeeld geluidsoverlast, vernieling van eigendommen of drugsoverlast zijn. De wijk Cuijk Heeswijkse Kampen heeft de meeste E33 meldingen (figuur 16).

De wijk Cuijk De Valuwe heeft weinig veiligheid in de wijk.

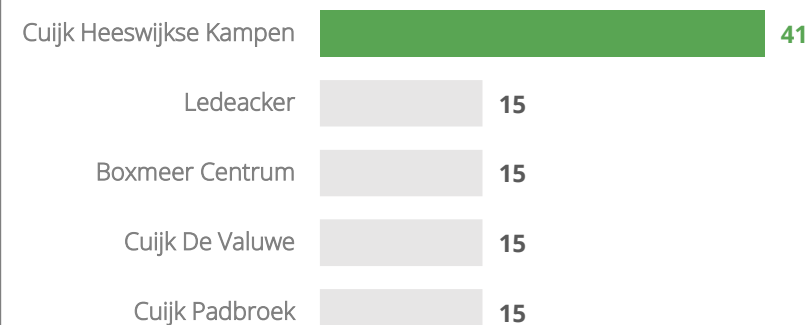
Top 5 wijken laagste score veiligheid in Leefbaarometer

Figuur 15. Veiligheid in de wijk

De wijk Cuijk Heeswijkse Kampen heeft de meeste E33-meldingen.

Top 5 wijken aantal E33-meldingen

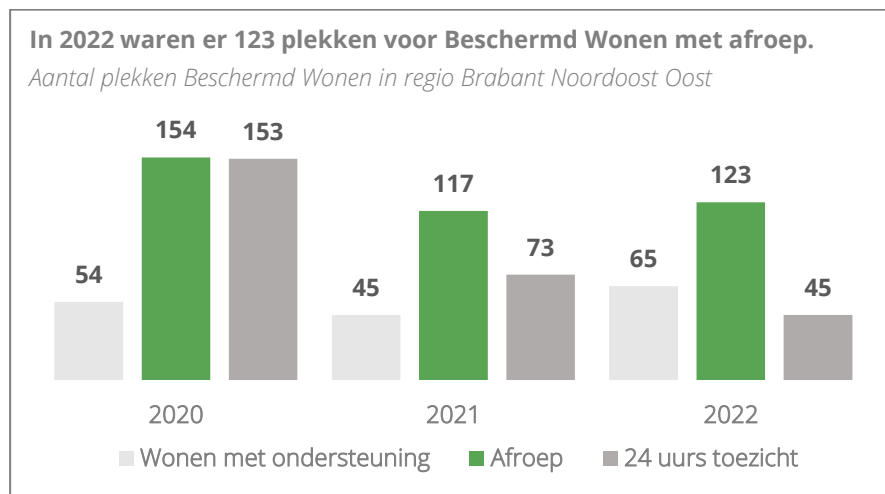

Figuur 16. E33-meldingen

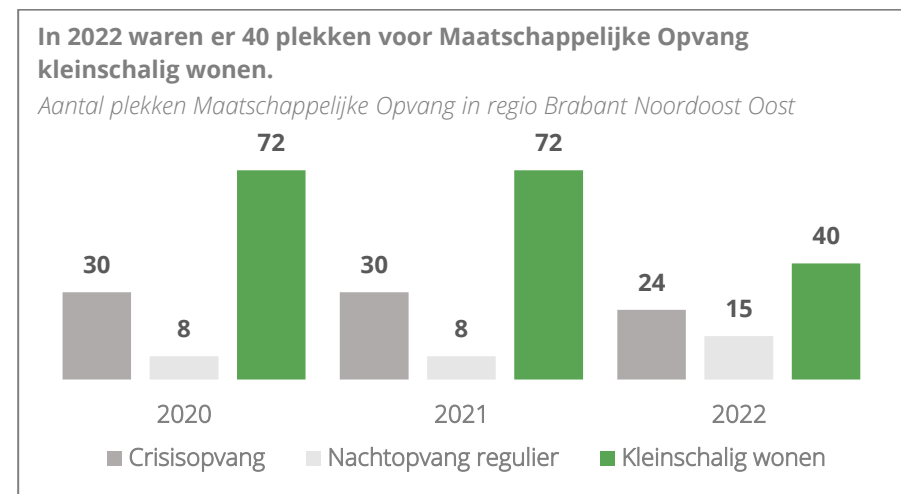
8. Regionaal vangnet

Zoals het thema al zegt is het regionale vangnet geen lokale ambitie, maar een thema dat breder dan Land van Cuijk opgepakt moet worden. Onderdelen hiervan:

- Beschermd Wonen (figuur 17)
 - Het aantal plekken dat voor Beschermd wonen is weergegeven zijn de plekken die voor de gehele regio Brabant-Noordoost Oost ter beschikking stonden.
- Maatschappelijke Opvang (figuur 18)
 - De maatschappelijke opvang is een regiovoorziening voor Brabant-Noordoost Oost. Medio 2020 werd de Maatschappelijke Opvang met 6 plekken opgehoogd naar 30. Gedurende 2021 en 2022 zijn er plekken afgebouwd. Daarnaast zijn de productomschrijvingen de afgelopen jaren veranderd.

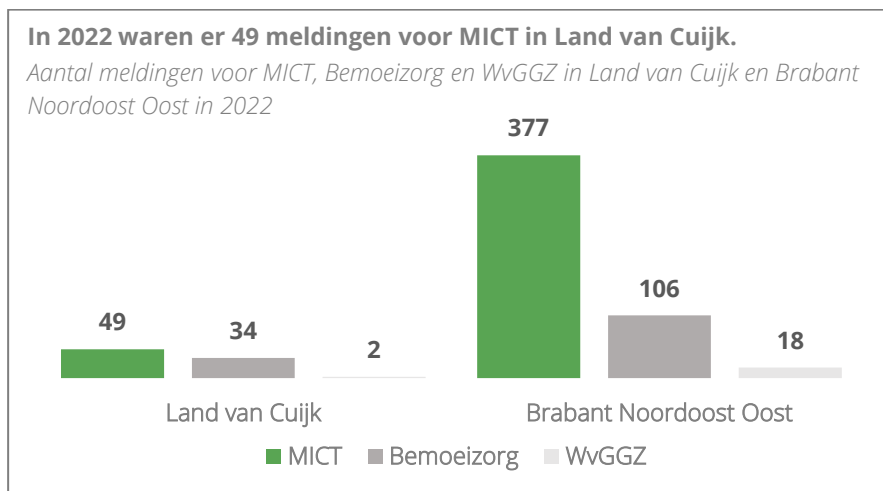

Figuur 17. Beschermd Wonen met afroep

Figuur 18. Maatschappelijke Opvang kleinschalig wonen

- Maatschappelijk Interventie- en Consultatieteam (MICT), Bemoeizorg en WvGGZ (figuur 19)
 - Het aantal meldingen voor MICT, Bemoeizorg en WvGGZ is weergegeven voor de periode van 1-1-2022 t/m 31-08-2022. Het totaal aan meldingen voor de regio Brabant-Noordoost Oost is weergegeven, evenals het aantal meldingen in de gemeente Land van Cuijk.

Figuur 19. MICT meldingen

- Time-out voorzieningen
 Bij de opening waren er 12 beschikbare plekken voor time-out voorzieningen. Sinds de start van de registratie hebben we 51 aanvragen ontvangen, waarvan 8 afkomstig zijn uit Land van Cuijk. Dit komt neer op bijna 16%.

2.3 Concluderend

Gemeente Land van Cuijk heeft 90.710 inwoners, waarvan het grootste deel in de leeftijdscategorie 45 t/m 64 jaar valt. Er zijn kwetsbare inwoners, waaronder mensen met ernstige psychische aandoeningen, licht verstandelijke beperkingen, angststoornissen en/of depressies, en psychiatrische problematiek. De wijk **Cuijk de Valuwe** heeft lagere scores op positieve gezondheid, eenzaamheid, vrijwilligerswerk, mantelzorg en scoort laag op veiligheid in de wijk in vergelijking met andere wijken. In de wijk **Bakelgeert-Noord** heeft een hoog percentage inwoners een licht verstandelijke beperking. Ook hebben inwoners procentueel gezien vaker angststoornissen, depressies en psychiatrische problematiek. In de wijken **Mars** en **Bikkelkamp** maken procentueel gezien de meeste inwoners gebruik van een vorm van GGZ hulp.

3. Sleutelfiguren en inwoners aan het woord

Dit hoofdstuk beschrijft de waardevolle inzichten en bevindingen die voortkomen uit de gesprekken met sleutelfiguren in de wijken en de resultaten van de uitgezette vragenlijst onder de inwoners van Land van Cuijk.

3.1 Aan het woord

Tijdens de verdiepende fase zijn we in twee wijken in gesprek gegaan met sleutelfiguren en inwoners. Bij de andere drie beoogde wijken was de aanmelding te laag om een groepsgebesprek te organiseren. Diegenen die zich wel hebben aangemeld zijn schriftelijk benaderd om een extra toelichting te geven op de vragen:

- Welk beeld/welke problematiek wordt in de wijk ervaren?
- Waar liggen kansen/mogelijkheden?
- Welke initiatieven kunnen hierin een rol spelen?
- Welke rol kan de gemeente innemen?

3.2 De dialoog

De twee gesprekken die plaats hebben gevonden waren in Cuijk De Valuwe (16 mei) en Bakelgeert-Noord (17 mei). Hieronder staat per wijk een samenvatting van de besproken punten.

Tijdens de gesprekken hebben we eerst inzicht gegeven in de cijfers rondom psychische kwetsbaarheid voor de betreffende wijk (zie hoofdstuk 2). We hebben vervolgens getoetst of deze cijfers herkenbaar waren voor de deelnemers. Daarnaast zijn we in gesprek gegaan over de vragen uit paragraaf 3.1.

Cuijk De Valuwe

De Valuwe, een wijk die eerder met verslechterde omstandigheden te maken had, heeft zich beziggehouden met revitalisering, waarbij sloop en nieuwbouw plaatsvonden. Hoewel de cijfers in de Brabantscan (2020) een positiever beeld geven dan de gepresenteerde cijfers, kan de invloed van de coronapandemie hierbij een rol spelen. De leefbaarheidssituatie in De Valuwe is veranderd door de pandemie, wat mogelijk een negatieve invloed heeft op

het beeld. Desondanks komt het beeld van De Valuwe nog steeds minder positief naar voren dan in de rest van Land van Cuijk.

Eenzaamheid wordt bevestigd als een probleem in De Valuwe. Hoewel er evenementen zijn georganiseerd om eenzaamheid te verminderen, is er behoefte aan betere informatievoorziening en communicatie met inwoners. Ook is er een grote culturele diversiteit in de wijk, waarbij problemen soms achter gesloten deuren blijven en pas zichtbaar worden als het te laat is.

Belangrijke aandachtspunten zijn onder andere de (in toenemende mate) digitale informatievoorziening vanuit de gemeente richting de inwoners, beheer van sociale huurwoningen, vroegsignalering van problematiek en flexibiliteit in regelgeving. De fusie van gemeenten heeft enkele knelpunten veroorzaakt, zoals veranderingen in gemeentelijke prioriteiten en minder aandacht voor vrijwilligerswerk.

Vrijwilligers spelen immers een essentiële rol, zowel op sociaal gebied als bij het signaleren van problemen. Echter, het werven van voldoende vrijwilligers blijkt lastig. Ook wordt aandacht gevraagd voor de wijze waarop vrijwilligers-initiatieven door de gemeente worden beoordeeld. In sommige gevallen wordt dit proces als stroperig en bureaucratisch ervaren.

Het belang van een groene en nette omgeving wordt erkend als cruciaal voor het welzijn in de wijk.

Bakelgeert-Noord

In Bakelgeert-Noord wordt het positieve veiligheidscijfer (uit 2020) niet (meer) herkend, vanwege recente vernielingen en onvoldoende straatverlichting die het gevoel van veiligheid 's avonds aantasten. Hoewel het lage mantelzorg-cijfer niet zo wordt ervaren door de aanwezigen, is er wel veel mantelzorg in

de wijk. Mogelijk zijn deze mantelzorgers niet geregistreerd, waardoor ze niet worden meegenomen in de officiële cijfers.

De aanwezigheid van veel sociale huurwoningen in Bakelgeert-Noord speelt volgens de aanwezigen ook een rol in de problematiek. Relatief veel bewoners zijn werkloos, waardoor ze vaak thuis zijn en zich mogelijk vervelen.

Informatievoorziening vanuit de gemeente richting inwoners is van groot belang, maar ook het onderlinge contact tussen buurtbewoners speelt een belangrijke rol. Het is prettig om te weten bij wie je terecht kunt in bepaalde situaties. Een gevoel van verantwoordelijkheid en trots op de wijk zou moeten worden gestimuleerd, bijvoorbeeld door het organiseren van activiteiten gericht op het creëren van een groene en nette omgeving.

De gemeente moet de urgentie voor het oplossen van de problemen in de wijk erkennen en ondersteunen. Er wordt gesuggereerd om in de meest problematische straten een buurtcommissie op te richten die activiteiten organiseert en waarop teruggevallen kan worden. Maatwerkvoorzieningen, zoals de inzet van jongerenwerkers of straatcoaches, zouden ook moeten worden overwogen.

De zelfredzaamheid is laag in Bakelgeert-Noord en er is behoefte aan een uitgebreid netwerk in de wijk. Bewoners willen graag meedenken en initiatieven nemen, maar inwoners hebben het gevoel dat deze plannen vaak worden afgewezen door de gemeente. Het voorstel van de aanwezigen is om een pilot te starten in een aantal straten om de resultaten te evalueren en vervolgens verder uit te breiden. Er is behoefte aan meer verbinding, participatie en saamhorigheid in de wijken, en de gemeente moet de inwoners beter betrekken bij dergelijke trajecten.

Estersveld

In Estersveld wonen veel inwoners waarbij het leven zijn gangetje gaat. Er komen wel steeds meer inwoners te wonen die persoonlijke zorgen en problemen hebben. Denk hierbij aan psychisch kwetsbare inwoners, bijzondere aandachtsgroepen, doorstroming vanuit instellingen en vluchtelingen die in de wijk worden gehuisvest. Dit zorgt voor een gevarieerde doch kwetsbare wijk. Door de sleutelfiguren is aangegeven dat actief samenwerken in de wijk met verschillende netwerkpartners belangrijk is, om op die manier proactief initiatieven te initiëren die de wijk een fysieke en sociale boost kunnen geven. Hierbij valt te denken aan onderhoud aan woningen, om deze te verduurzamen en te vernieuwen.

Mill-Centrum

In Mill-Centrum spelen verschillende thema's een rol volgens respondenten. Onder andere vergrijzing, armoede, eenzaamheid, psychische problemen en overlast worden ervaren als problematiek in de buurt. Ondanks de dorpse sfeer en de bereidheid om elkaar te helpen, lijkt er minder draagvlak te zijn voor mensen met een andere achtergrond of afkomst. Hoewel er veel vrijwilligersorganisaties zijn, is het onduidelijk of zij goed vindbaar zijn en of alle doelgroepen voldoende vertegenwoordigd worden, zoals mensen met een multiculturele achtergrond.

Er is behoefte aan betere informatievoorziening voor burgers over financiële hulp en ondersteuning. De rol van de gemeente zou moeten zijn om initiatieven van burgers te ondersteunen en te faciliteren, evenals proactief aan te bieden wat ze kunnen doen op het gebied van leefbaarheid. Er is echter een gevoel van afstand tussen de gemeente en de bewoners. De fusie van gemeenten heeft geleid tot een grotere en complexere organisatie, waardoor het moeilijker is geworden om de juiste contactpersonen binnen de gemeente te vinden. Er wordt betrokkenheid gemist en het is belangrijk dat

verantwoordelijkheid wordt genomen voor de zaken die spelen in de directe leefomgeving en het woongenot van de bewoners.

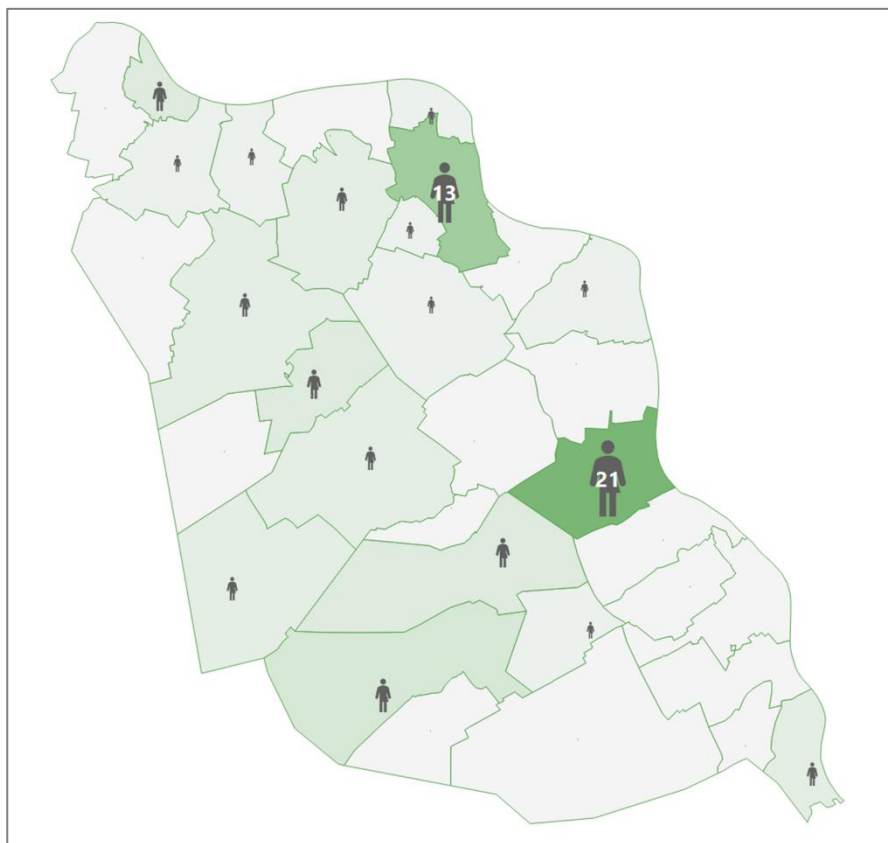
Sint Anthonis

Door respondenten is aangegeven dat in Sint Anthonis sprake is van eenzaamheid en dat het aantal psychisch kwetsbare personen toeneemt. Ook is vervuiling een herkenbaar thema voor de respondenten. Een gegeven oplossingsrichting is meer preventief werken, zodat een grotere toename voorkomen kan worden.

3.3 Vragenlijst inwoners

De vragenlijst is door 64 inwoners ingevuld (door 29 inwoners in zijn geheel, door 35 inwoners gedeeltelijk). De meeste respondenten komen uit de kernen Boxmeer (n = 21) en Cuijk (n = 13), zie figuur 20. Zie bijlage 4 voor de vragenlijst. De vragenlijst biedt waardevolle inzichten over de onderwerpen die in Land van Cuijk spelen.

Het is belangrijk om op te merken dat de resultaten niet per definitie representatief zijn voor de gehele gemeente. Hiervoor is het aantal respondenten immers te laag. Aan de andere kant was dit ook niet de insteek van de vragenlijst, deze was vooral bedoeld om een beeld te krijgen van de kwesties die inwoners bezighouden.

Figuur 20. Kernen waaruit de respondenten afkomstig zijn.

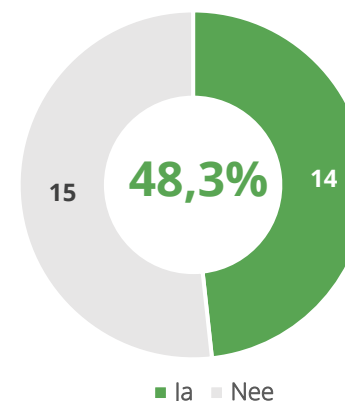
Ervaren problematiek

In de directe woonomgeving ervaren de respondenten verschillende problemen als gevolg van inwoners met psychische kwetsbaarheid, het gaat dan onder andere om het vertonen van agressief gedrag, dierenmishandeling en het dealen van drugs. Verder zien de respondenten dat er steeds meer mensen met dementie langer thuis blijven wonen, waarbij er zorgen zijn omtrent de veiligheid. Andere problemen die respondenten ervaren

omvatten verslaving (zowel drugs als alcohol), PTSS, schulden, dwalen, mensen die doelloos op straat rondhangen en straatvervuiling. Het voorzieningenaanbod voor ouderen wordt door enkele respondenten als beperkt ervaren. Ook jongeren missen ondersteunende faciliteiten of een clubhuis.

Ervaart u in uw directe woonomgeving (straat, buurt of wijk) problematiek, als gevolg van inwoners met psychische kwetsbaarheid?

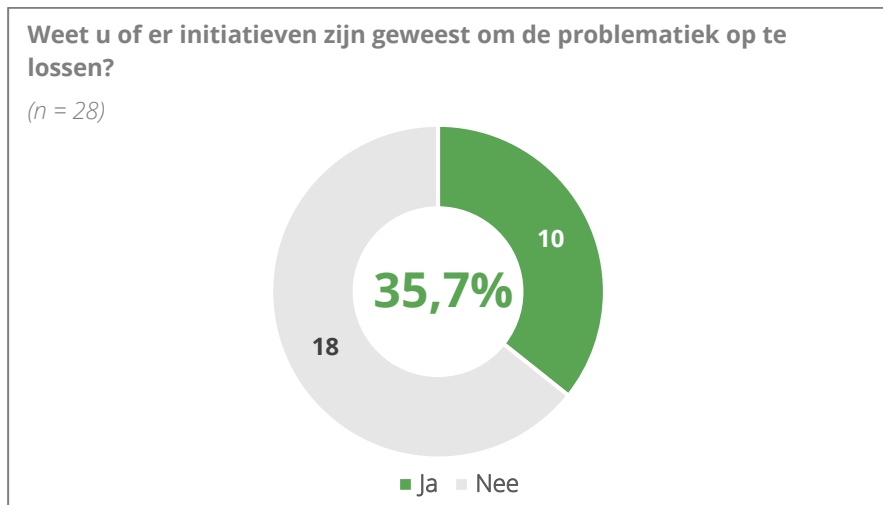
(n = 29)

Figuur 21. Problematiek als gevolg van psychische kwetsbaarheid

Initiatieven

Initiatieven, bekend bij de respondenten, om de problematiek op te lossen zijn onder andere buurtbemiddeling, contact met de woningcorporatie, meldingen bij de politie en hulpinstanties. Respondenten vinden ook dat er te weinig initiatieven zijn, gericht op het oplossen van de problematiek. Vrijwilligers uit het dorp organiseren activiteiten voor ouderen, maar er zijn weinig initiatieven voor de jeugd en jongvolwassenen.

Figuur 22. Initiatieven om de problematiek op te lossen,

Oplossingsrichtingen van inwoners

Om de problematiek in de wijk op te lossen, zo geven de respondenten aan, is er behoefte aan:

- activiteiten gericht op een mix van jong en oud;
- een actieve buurtvereniging;
- zichtbaarheid en bereikbaarheid van organisaties;
- goede zorg en begeleiding voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid, meer mensen die in de zorg willen werken;
- makkelijkere inzet van GGZ en bemoeizorg;
- meer bewustwording over overmatig alcoholgebruik;
- sociaal contact en;
- een actievere wijkagent.

Om prettig in een wijk te wonen, zelfs als iemand psychisch kwetsbaar is, hebben de respondenten een aantal elementen benoemd die van essentieel belang zijn. Allereerst moet er een gevoel van veiligheid zijn, waarbij goede burens beschikbaar zijn voor ondersteuning en waakzaamheid. Daarnaast is het van cruciaal belang om snel hulp te kunnen inschakelen wanneer dat nodig is. Sociale contacten en acceptatie spelen ook een grote rol, waardoor een gevoel van verbondenheid en het voorkomen van eenzaamheid wordt bevorderd. Het verstrekken van duidelijke informatie over wat als overlastgevend wordt beschouwd, en het bieden van toegankelijke zorg en ondersteuning zijn eveneens belangrijke aspecten. Tot slot is respect, rust en het creëren van een veilige omgeving met goede voorzieningen van groot belang voor het welzijn van mensen met psychische kwetsbaarheid.

Respondenten benadrukken ook het belang van mantelzorg. Om mantelzorgers van inwoners die psychisch kwetsbaar zijn zo goed mogelijk te ondersteunen, kunnen verschillende maatregelen worden genomen. Dit omvat het zorgen voor ontspanning en het bieden van huishoudelijke hulp om meer tijd te kunnen besteden aan de partner. Andere ondersteuningsmogelijkheden zijn duidelijke en directe communicatie, zichtbaarheid en bereikbaarheid van hulpverleners, vervangende begeleiding voor mantelzorgers, luisteren naar de behoeften van mantelzorgers, persoonlijk contact en pragmatische ondersteuning. Daarnaast is goede voorlichting, het verstrekken van informatie en het organiseren van bijeenkomsten voor mantelzorgers belangrijk. Het vergroten van mogelijkheden voor respijtzorg en het accepteren en waarderen van mantelzorgers als mensen met behoeften en emoties zijn eveneens essentiële aspecten van ondersteuning.

3.4 Concluderend

Concluderend kan worden gesteld dat de vijf geselecteerde wijken in Land van Cuijk te maken hebben met verschillende problematiek zoals eenzaamheid, psychische kwetsbaarheid, gebrek aan informatievoorziening en gebrek aan initiatieven. Er is behoefte aan betere communicatie, onderling contact, betrokkenheid van de gemeente en ondersteuning voor mantelzorgers. Daarnaast spelen veiligheid, groene omgevingen en goede voorzieningen een belangrijke rol voor het welzijn van de inwoners.

4. Adviezen

In dit afsluitende hoofdstuk worden alle bevindingen samengebracht om adviezen te formuleren voor de vijf geselecteerde wijken en de gemeente Land van Cuijk als geheel. Hiermee kan de gemeente concrete stappen zetten om het welzijn en de psychische gezondheid van haar inwoners te bevorderen.

4.1 Doelstellingen

De doelstelling van de gemeente voor deze wijkscan is een 0-meting op wijkniveau. Hierbij is op wijkniveau in kaart gebracht:

- Wie inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn;
- Waar zij zich bevinden;
- Hoe gezond zij zijn;
- Wat zij willen op het gebied van participatie en herstel (wensen en behoeften);
- Wat zij nodig hebben om hier invulling aan te geven en hoe dit het beste georganiseerd kan worden.

De subdoelen waarop gefocust wordt in de adviezen zijn als volgt:

- Inzicht, informatie en advies over wonen in de wijk;
- Sturingsinformatie op wijkniveau beschikbaar krijgen;
- Vroegtijdig signaleren van problemen bij inwoners in de wijk;
- Samenwerking in de wijk versterken.

In voorgaande hoofdstukken 2 en 3 zijn de kwantitatieve en kwalitatieve wijkscans afzonderlijk gepresenteerd. In dit hoofdstuk worden beide wijkscans samengebracht om per wijk een specifiek totaalbeeld te verkrijgen, inclusief adviezen.

4.2 Conclusies gemeente Land van Cuijk en per wijk

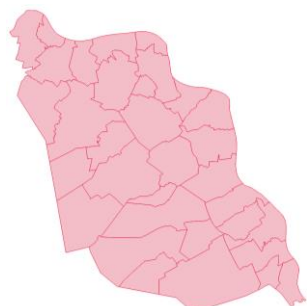
Dit hoofdstuk trappen we af met de conclusies over de gemeente Land van Cuijk als geheel. In de volgende zes tabellen wordt eerst over Land van Cuijk in het algemeen, daarna per geselecteerde wijk een beknopte samenvatting gegeven van hetgeen aan informatie verzameld is, met geformuleerde adviezen om de geconstateerde problematiek aan te pakken.

Land van Cuijk

Cijfers in beeld

Inwoners aan het woord

Advies

Land van Cuijk had 90.710 inwoners in 2022. 9,2% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 2,7% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 0,5% ervaart mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in Land van Cuijk is 0,9%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 78,1.

42,1% van de inwoners ervaart **eenzaamheid**.

8,0% van de inwoners ontvangt een vorm van GGZ-hulp.

De mate waarin **veiligheid in de wijk** gemiddeld in geheel Land van Cuijk wordt ervaren is **goed**.

De belangrijkste aandachtspunten die naar voren zijn gekomen:

- Verbeteren **informatievoorziening**.
- Onvoldoende **vroegsignalering** en **preventie**.
- Mogelijkheden voor **burgerparticipatie** en het opzetten van een **netwerk**.
- Onvoldoende **mantelzorgers** en **vrijwilligers**.
- Onvoldoende **maatwerkvoorzieningen** (voor de jeugd).
- Mogelijkheden in een **groenere** en **nettere omgeving**.

Bijna 1 op de 10 volwassenen in het Land van Cuijk heeft mogelijk een licht verstandelijke beperking of is analfabeet. Een deel hiervan ervaart geen acute problematiek maar een ander deel kan moeite ervaren bij het zelfstandig regelen van zaken. Daarnaast ervaren 4 op de 10 inwoners een gevoel van eenzaamheid.

Bij het verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners is het belangrijk om rekening te houden met de problematiek, zoals hierboven beschreven.

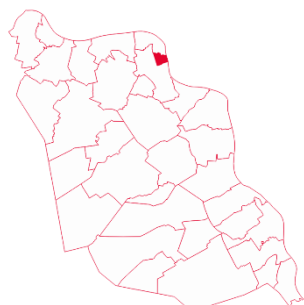
Bijvoorbeeld door in toenemende mate digitaal met inwoners te communiceren, bestaat het risico dat deze groepen niet of onvoldoende worden bereikt.

Cuijk De Valuwe

Cijfers in beeld

Inwoners aan het woord

Advies

Cuijk De Valuwe had 3.395 inwoners in 2022. 34,7% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 10,5% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 2,0% heeft mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in de kern Cuijk is 1,6%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 69,3%, t.o.v. 78,1% voor Land van Cuijk.

Meer dan de helft van de inwoners (53,8%) ervaart **eenzaamheid**.

12,5% van de inwoners ontvangt een vorm van **GGZ-hulp**.

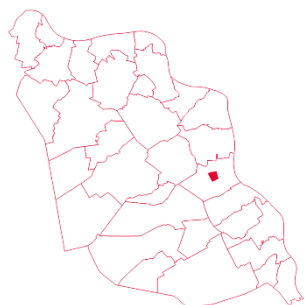
De mate waarin **veiligheid in de wijk** wordt ervaren is **zwak**.

De belangrijkste aandachtspunten die naar voren zijn gekomen:

- Verbeteren **informatievoorziening**.
- Mogelijkheden voor **multi-disciplinaire samenwerking** in de wijk.

Een aanzienlijk deel van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt of analfabeet, score op positieve gezondheid is laag, veel ervaren eenzaamheid, GGZ-hulp en een zwak gevoel van veiligheid. Daarbij komt ook dat inwoners niet goed weten waar ze in een bepaalde situatie terecht kunnen en dat veel problematiek zich achter de deur afspeelt.

- Bij het verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners is het belangrijk om rekening te houden met de problematiek, zoals hierboven beschreven.
- Deze wijk kenmerkt zich door een opeenstapeling van problematiek. Dit benadrukt het belang om multidisciplinaire samenwerking te bevorderen. Het faciliteren van flexibiliteit in regelgeving kan helpen om te komen tot effectieve oplossingen voor de geconstateerde problematiek.

Bakelgeert-Noord Cijfers in beeld“ Inwoners aan het woord Advies

Bakelgeert-Noord had 2.570 inwoners in 2022. 26,6% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 6,5% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 1,6% ervaart mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in de kern Boxmeer is 1,6%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 76,3%, t.o.v. 78,1% voor Land van Cuijk.

Bijna de helft van de inwoners (48,8%) ervaart **eenzaamheid**.

11,2% van de inwoners ontvangt een vorm van **GGZ-hulp**.

De mate waarin **veiligheid in de wijk** wordt ervaren is **ruim voldoende**.

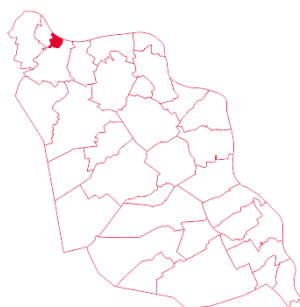
De belangrijkste aandachtspunten die naar voren zijn gekomen:

- Verbeteren **informatievoorziening**.
- Onvoldoende gevoel van **veiligheid** door o.a. slechte verlichting.
- **Vandalisme** en **vernielingen** in de wijk.
- Verveling en conflicten door onvoldoende **werkgelegenheid** en **activiteiten**.
- Onvoldoende **verbinding, participatie** en **saamhorigheid**.

De combinatie van de cijfers en de input van inwoners leidt tot het volgende.

- Verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners.
- Verbeteren van de verlichting op plekken in de wijk om het gevoel van veiligheid te vergroten.
- Aanpakken van vandalisme en vernielingen in de wijk door bijvoorbeeld het stimuleren van buurtactiviteiten en sociale aansprakelijkheid.
- Verminderen van verveling en conflicten door werkgelegenheid te stimuleren en activiteiten te organiseren die de sociale cohesie versterken.
- Stimuleren van verbinding, participatie en saamhorigheid in de wijken, met als doel een voorzorgcirkel op te zetten waarin inwoners actief betrokken zijn.

Estersveld

 Cijfers in beeld Inwoners aan het woord Advies

Estersveld had 3.000 inwoners in 2022. 17,2% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 4,6% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 0,9% ervaart mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in de kern Grave is 0,8%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 75,5%, t.o.v. 78,1% voor Land van Cuijk.

43,3% van de inwoners ervaart **eenzaamheid**.

11,7% van de inwoners ontvangt een vorm van **GGZ-hulp**.

De mate waarin **veiligheid in de wijk** wordt ervaren is **ruim voldoende**.

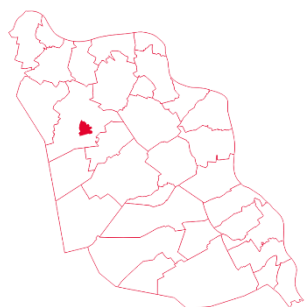
De belangrijkste aandachtspunten die naar voren kwamen:

- Aantal psychisch kwetsbare inwoners is **laag**, zit wel een **ontwikkeling** in.
- **Actieve samenwerking** nodig om kwetsbare inwoners **zacht** te laten **landen** in de wijk.
- Mogelijkheden in een **groenere** en **nettere omgeving**.

Er wordt weinig problematiek ervaren in de wijk. Ook ligt het aantal inwoners met beperkingen lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Wel wordt er aangegeven dat men verwacht dat er de komende jaren meer kwetsbare inwoners komen te wonen in de wijk.

- Doordat de ervaren problematiek laag is, maar wel wordt verwacht dat er in de toekomst meer kwetsbare inwoners in de wijk komen wonen is het belangrijk om verbinding en samenwerking in de wijk te stimuleren om daarmee de leefbaarheid te vergroten en om 'nieuwe' inwoners zacht te kunnen laten landen en te integreren.

Mill-Centrum

 Cijfers in beeld Inwoners aan het woord Advies

Mill-Centrum had 1.950 inwoners in 2022. 14,9% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 4,5% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 1,2% ervaart mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in de kern Mill is 0,8%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 78,0%, t.o.v. 78,1% voor Land van Cuijk.

44,3% van de inwoners ervaart **eenzaamheid**.

8,0% van de inwoners ontvangt een vorm van **GGZ-hulp**.

De mate waarin **veiligheid in de wijk** wordt ervaren is **goed**.

De belangrijkste aandachtspunten die naar voren zijn gekomen:

- Verbeteren **informatie-voorziening**.
- **Vergrijzende** bevolking in de wijk.
- Veel **armoede** in de wijk
- Hoog percentage **eenzaamheid**
- Hoog percentage inwoners met **psychische problemen**.
- **Overlast** in de wijk door onder andere geluidsoverlast, ongepast gedrag, burenruzies, verloedering van de tuin.

Mill-Centrum kenmerkt zich door de ouder wordende bevolking, armoede, eenzaamheid en psychische problematiek.

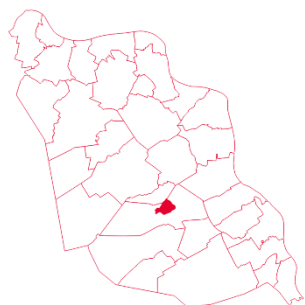
- Vergroten van de mogelijkheden tot laagdrempelig contact is belangrijk gelet op de vergrijzende bevolking en het hoge eenzaamheidspercentage.
- Specifieke aandacht voor het (vroegtijdig) aanpakken van armoede-problematiek .
- Bij het verbeteren van de informatie-voorziening aan inwoners is het belangrijk om rekening te houden met de problematiek, zoals hierboven beschreven.

Sint Anthonis

Cijfers in beeld

Inwoners aan het woord

Advies

Sint Anthonis had 3.395 inwoners in 2022. 11,3% van de volwassenen is mogelijk licht verstandelijk beperkt, 3,1% heeft mogelijk angststoornissen en/of depressie en 0,7% ervaart mogelijk psychiatrische problematiek. De EPA-prevalentie in de kern Sint Anthonis is 1,1%.

De totaalscore voor **positieve gezondheid** is 78,2%, t.o.v. 78,1% voor Land van Cuijk.

42,2% van de inwoners ervaart **eenzaamheid**.

8,0% van de inwoners ontvangt een vorm van **GGZ-hulp**.

De mate waarin **veiligheid in de wijk** wordt ervaren is **ruim voldoende**.

De belangrijkste aandachtspunten die naar voren zijn gekomen:

- Onvoldoende **informatievoorziening**.
- Hoog percentage **eenzaamheid**
- Veel **vervuiling** in de wijk
- Mogelijkheden tot meer **preventief** werken

Sint Anthonis kent relatief gezien weinig inwoners die te maken hebben met psychische problematiek. Wel wordt er veel eenzaamheid ervaren.

- Verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners, waarbij het belangrijk is om specifieke aandacht te hebben voor de ouder wordende inwoners en de inwoners die eenzaamheid ervaren.
- Faciliteren van initiatieven om vervuiling de wijk tegen te gaan.

4.3 Vervolgstappen

Met de wijkscans wordt beoogd een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van een passende en breed gedragen aanpak per wijk. In deze paragraaf geven de onderzoekers een advies aan de gemeente welke vervolgstappen kunnen worden genomen. Dit doen we aan de hand van gemeente overkoepelende speerpunten, die per wijk toegepast kunnen worden. Langs deze speerpunten kan de geconstateerde problematiek aangepakt worden. Het gaat om de volgende speerpunten:

Speerpunten

- Verbeteren van de informatievoorziening
- Stimuleren van vroegsignalering en preventie
- Bevorderen van burgerparticipatie en netwerk
- Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
- Jongerenwerkers op maat inzetten
- Behoud van een groene en nette omgeving

Deze speerpunten werken we in dit hoofdstuk verder uit. Hierbij geldt dat sommige speerpunten en doelen elkaar overlappen, waardoor de verschillende acties kunnen leiden tot het behalen van meerdere doelen.

Speerpunt 1 Verbeteren van de informatievoorziening

Context

Het verbeteren van de informatievoorziening is van belang, zodat inwoners duidelijk weten waar ze terecht kunnen voor specifieke zaken die via de gemeente geregeld worden. Het is belangrijk dat de gemeente actief en helder communiceert over de beschikbare diensten, programma's en ondersteuningsmogelijkheden voor (psychisch kwetsbare) inwoners. Dit kan onder andere gedaan worden door het ontwikkelen van een overzichtelijke en toegankelijke website, het organiseren van informatiesessies en het verspreiden van informatiemateriaal in de wijken. Hierbij moet er rekening gehouden worden met inwoners die niet digitaal vaardig zijn. Door de informatievoorziening te verbeteren, kunnen inwoners gemakkelijker de juiste instanties en hulpverleners vinden, waardoor zij de hulp en/of ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk	Informatievoorziening borgen bij bijvoorbeeld bibliotheken.	Doorlopend

Doel

Inwoners weten waar ze de contactgegevens van hulpverleners/organisaties vinden om daar terecht te kunnen met hun vraagstuk/probleem.

Speerpunt 2

Stimuleren van vroegsignalering en preventie

Context

Dit speerpunt houdt in dat aandacht wordt besteed aan het vroegtijdig herkennen van signalen en symptomen van psychische kwetsbaarheid, zodat tijdig passende ondersteuning geboden kan worden. De rol van de gemeente is hierbij van groot belang, aangezien zij een coördinerende en faciliterende rol kan vervullen. Ook burgers kunnen een rol spelen in het voorliggend veld door alert te zijn op tekenen van psychische kwetsbaarheid bij zichzelf of anderen, en het melden van zorgen bij de juiste instanties.

Zorgaanbieders kunnen een bijdrage leveren door training en scholing te bieden aan professionals die in contact komen met de doelgroep, zodat zij signalen adequaat kunnen opvangen en doorverwijzen naar passende hulpverlening. Door gezamenlijk de focus te leggen op vroegsignalering en preventie, kan de gemeenschap als geheel bijdragen aan een snelle en tijdige ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en kan zwaardere problematiek worden voorkomen.

Het is belangrijk om hierbij ook gebruik te maken van reeds bestaande initiatieven in de gemeente, zoals de cursus 'herkennen van/omgaan met psychische kwetsbaarheid'.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk	Opzetten voorlichtings-campagnes om bewustwording psychische kwetsbaarheid te vergroten.	Gemiddeld

Wie	Wat	Prioriteit
Zorgaanbieders, zorgverleners, inwoners	Opzetten training en scholing voor professionals die (snel) in aanraking komen met inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	Gemiddeld

Doel

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid snel en tijdig kunnen helpen of zelfs problematiek voorkomen. Het taboe rondom psychische kwetsbaarheid verminderen.

Speerpunt 3

Bevorderen van burgerparticipatie en netwerk

Context

Inwoners worden actiever betrokken bij besluitvorming en het beoordelen van ingediende voorstellen, bijvoorbeeld door het starten van pilots en het waarderen van initiatieven vanuit de gemeenschap. Daarnaast streven we met dit speerpunt ernaar om een geïntegreerd netwerk in de wijk op te zetten, waarbij de onderlinge verbinding en samenwerking wordt gestimuleerd. Dit houdt in dat inwoners elkaar kunnen vinden en ondersteunen bij specifieke situaties. Bijvoorbeeld, een inwoner weet dat hij een paar straten verderop terecht kan om zijn band te laten plakken door een handige buurtbewoner. Door het faciliteren van dergelijke lokale contacten en diensten in het netwerk, bevorderen we niet alleen de participatie, maar ook de veerkracht en zelfredzaamheid van de wijk. Het gaat om het benutten van de talenten en hulpbronnen die al aanwezig zijn binnen de wijk, waardoor inwoners elkaar kunnen ondersteunen en er een gevoel van gemeenschapszin wordt versterkt.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk	Faciliteren en stimuleren mogelijkheden voor burger-participatie en netwerk (bijvoorbeeld doormiddel van pilots).	Gemiddeld
Buurtcentra	Verbinden en werven van inwoners voor bedenken en deelnemen aan pilots of initiatieven.	Gemiddeld

Doel

Inwoners kunnen onderling samenwerken om elkaar te vinden in situaties waar ze elkaar kunnen ondersteunen.

Speerpunt 4**Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers****Context**

Dit speerpunt richt zich op het belang van hun rol bij het verminderen van eenzaamheid en het signaleren van problematiek. Het is echter moeilijk om voldoende vrijwilligers/mantelzorgers te vinden en initiatieven vanuit inwoners worden soms afgewezen. Het is belangrijk om hun betrokkenheid te vergroten en ondersteuning te bieden. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor het bestaande mantelzorgplatform. Bij dit platform zijn al veel initiatieven bekend.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk	Stimuleren of faciliteren van initiatieven vanuit bewoners.	Gemiddeld
Land van Cuijk, welzijnsorganisaties	Ontlasten en ondersteunen van mantelzorgers door bijvoorbeeld inzet welzijnsorganisaties	Gemiddeld

Doel

Eenzaamheid en problematiek vroeg signaleren en preventief inzetten van hulp of ondersteuning.

Speerpunt 5**Jongerenwerkers op maat inzetten****Context**

Het speerpunt richt zich op het ontwikkelen van op maat gemaakte oplossingen, zoals bijvoorbeeld de inzet van jongerenwerkers of straat-coaches, om overlast en problematisch gedrag van jongeren aan te pakken. Door middel van gerichte ondersteuning en aandacht wordt getracht om jongeren te helpen bij het vinden van positieve perspectieven, het ontwikkelen van vaardigheden en het voorkomen van negatieve gedrag. Het streven is naar oplossingen die aansluiten bij de behoeften en omstandigheden van de jongeren, waardoor zij de nodige ondersteuning krijgen om zich positief te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de samenleving. Hiervoor kunnen [succesfactoren](#) en [bouwstenen](#) mogelijk helpend zijn.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk	Faciliteren en stimuleren van initiatieven voor en door jongeren	Hoog
Buurtcentra	Verbinden en werven van jongeren voor het bedenken en uitvoeren van initiatieven	Hoog

Doel

Jongeren te begeleiden, verantwoordelijkheden te bieden en een luisterend oor te bieden. Om de betrokkenheid en zelfredzaamheid van jongeren te vergroten.

Speerpunt 6

Behoud van een groene en nette omgeving

Context

Hiermee wordt gemeenschappelijke verantwoordelijkheid gestimuleerd en de trots onder inwoners wordt vergroot wanneer de omgeving er goed en verzorgd uit ziet. Door te streven naar een groene en nette omgeving wordt beoogd om een positieve leefomgeving te creëren waarin inwoners zich thuis voelen en zich verbonden voelen met hun buurt. Door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het behoud en onderhoud van de omgeving, kunnen inwoners actief bijdragen aan het creëren van een aantrekkelijke en leefbare buurt. Het streven is dat inwoners meer betrokkenheid en trots ervaren wanneer zij hun omgeving als goed verzorgd ervaren, wat de levenskwaliteit en het gemeenschapsgevoel versterkt.

Wie	Wat	Prioriteit
Land van Cuijk, woningcorporaties	Afspraken maken over het onderhouden en creëren van een groene en nette omgeving	Gemiddeld

Doel

Leefbaarheid in de wijken vergroten, beeld van de wijk positiever maken en mensen trots laten zijn op hun woonomgeving.

4.4 Tot slot

Met de oplevering van dit rapport en bijbehorend dashboard beschikt de gemeente Land van Cuijk over een brede onderlegger om op wijkniveau in beeld te brengen hoe het gesteld is met de psychische kwetsbaarheid van haar inwoners. Het dashboard wordt in de toekomst doorontwikkeld en bijgewerkt met actuele cijfers.

We benadrukken het belang van het gebruik van feiten en cijfers om te komen tot een adequate aanpak per wijk, maar nog belangrijker is het om hier, samen met inwoners en maatschappelijk partners het goede gesprek over te voeren. Dit biedt immers de basis voor een plan van aanpak (per wijk), waarvoor draagvlak is vanuit de samenleving.

Zodat ook inwoners die psychisch kwetsbaar zijn kunnen (blijven) wonen in een fijne leefomgeving, terug kunnen vallen op een stevig sociaal netwerk en passend hulp en ondersteuning.

Bijlage 1. De WoonZorgwijzer

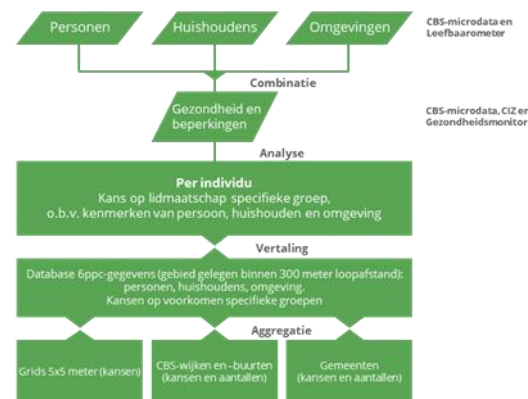
Het model achter de WoonZorgwijzer in een notendop

Het model

Het ontbreekt in Nederland aan een landelijke registratie van mensen met bepaalde aandoeningen/problematiek. Daardoor is op basis van registraties geen goed beeld te geven van de omvang en geografische spreiding van verschillende groepen. De WoonZorgwijzer beoogt in deze lacune te voorzien.

De WoonZorgwijzer is een de kern een model waarmee het voorkomen van bepaalde aandoeningen/problematieken kan worden voorspeld. Het model is gebaseerd op CBS-microdata. Eerste stap bij de opzet van het model was het samenstellen van een databestand (op persoonsniveau) met allerhande relevante kenmerken over de persoon, het huishouden waar de persoon onderdeel vanuit maakt en de woning en woonomgeving waarin men woont. Aan dit bestand zijn gegevens van het Centrum Indicatie- stelling Zorg (CIZ), de Gezondheidsmonitor en de jeugdhulpverlening gekoppeld, om te bepalen welke personen met aandoeningen te kampen hadden. Vervolgens is bekeken of met regressieanalyses het voorkomen van aandoeningen op betrouwbare wijze kon worden voorspeld. Toen dit het geval bleek te zijn, was de WoonZorgwijzer geboren.

Het CBS ziet erop toe dat er geen gegevens worden gepubliceerd die herleidbaar zijn tot een bepaalde persoon. Om deze reden zijn alle gegevens geaggregeerd naar gebieden die liggen binnen een loopafstand van 300 meter rondom een zes positioneel postcodegebied (de cijfers en de letters). Op dit databestand is vervolgens het ramingsmodel opnieuw toegepast om de scores per postcodegebied te berekenen.

De eerste versie van het model is ontwikkeld op basis van gegevens uit 2012. In dat jaar was de decentralisatie nog niet ingezet en waren er dus nog land dekkende bestanden beschikbaar. Sindsdien is het instrument drie keer geactualiseerd. Bij elke actualisering is getoetst of de modellen nog actueel waren en is waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens zijn de modellen opnieuw 'gedraaid' op basis van actuele data.

Bij elke actualisatie is een demografische prognose opgesteld voor vijf jaar later. Daarmee kunnen indicatoren als leeftijd en gezinssamenstelling opnieuw worden vastgesteld. De overige indicatoren worden bij de prognose gelijk gehouden.

Het voorkomen van de meeste aandoeningen kon via het bovenstaande aanpak worden voorspeld. Dit gold niet voor de groep met beginnende dementie en de groep met licht verstandelijke beperkingen. Voor deze aandoeningen geldt dat een beredeneerde raming is opgesteld, uitgaande van bekende verbanden en landelijke randtotalen.

Beperkingen op levensdomeinen

Bij de ontwikkeling van de WoonZorgwijzer zijn vele deskundigen/professionals betrokken geweest. Zij hebben geholpen bij de vraag wat een zinvolle indeling is in zorggroepen (groepen met bepaalde aandoeningen), maar vooral ook bij het opstellen van beperkingenprofielen. In deze beperkingenprofielen is per levensdomein aangegeven met welke beperkingen men te maken kan hebben. Deze beperkingenprofielen hebben zelfstandige waarde en staan integraal omschreven in een aparte rapportage.

De beperkingenprofielen zijn tevens benut om per levensdomein in kaartbeelden weer te geven welk aandeel van de inwoners vermoedelijk met beperkingen te maken heeft. Om tot deze kaartbeelden te komen moest de slag worden gemaakt van inschattingen door professionals, naar concrete percentages en aantallen. Deze slag slaat uitgebreid omschreven in de rapportage 'naar een operationeel model'. Van belang hier is vooral te vermelden dat een expert/professional zich niet vast laat leggen op een exact percentage. Op basis van het oordeel van de professionals is daarom door In.Fact. op dit vlak een aanname gedaan. Voor de kaartlagen en tabellen met de beperkingen per levensdomein geldt dus dat het gaat om een inschatting op basis van het oordeel van professionals.

Transparantie

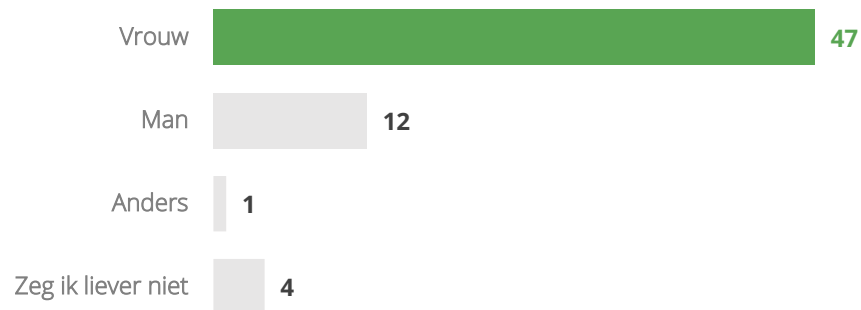
Het eerste ontwerp is door de onderzoekers van Stichting In.Fact. (destijds werkzaam onder de vlag van Rigo) ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van BZK. De doorontwikkeling is opgepakt door Stichting In Fact, BZK, Platform31, Provincie Zuid-Holland, Object Vision en Baasgeo. Alle bij de ontwikkeling van de WoonZorgwijzer betrokken partijen hechten aan een hoge mate van transparantie. Alleen als de gebruikers van het instrument goed begrijpen welke informatie wordt getoond, kan deze informatie optimaal renderen. Naast de korte omschrijving van het model in deze notitie zijn dan ook uitgebreide achtergronddocumenten opgesteld. Deze zijn te vinden op de www.woonzorgwijzer.nl.

Bijlage 2. Resultaten vragenlijst

- Gebaseerd op respons van 1 juni (start) t/m 7 juli
- Uitgezet in de krant en digitale kanalen
- 64 respondenten
- 29 compleet ingevuld, 35 gedeeltelijk

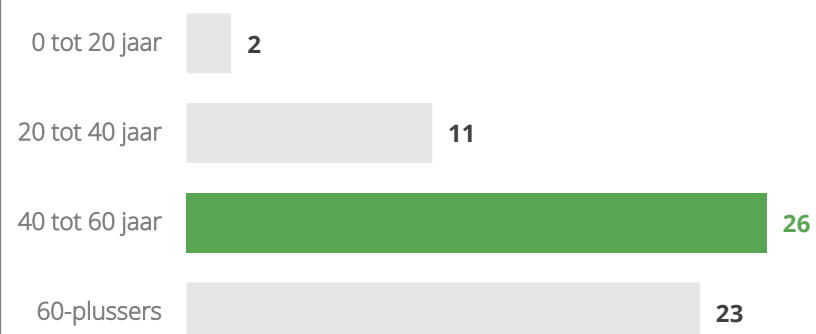
Wat is uw geslacht?

Geslacht (n = 64)

Wat is uw leeftijd?

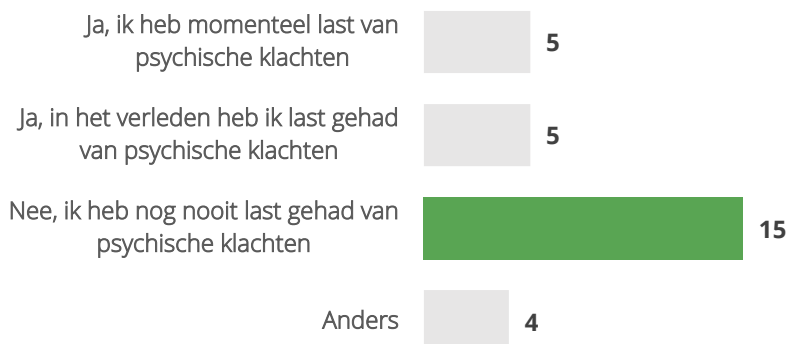
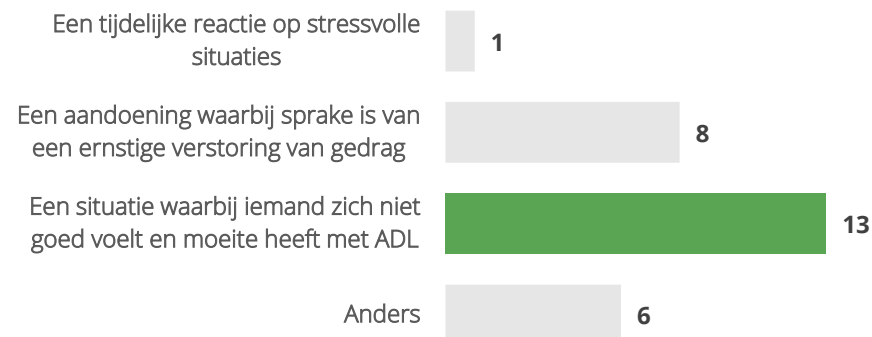
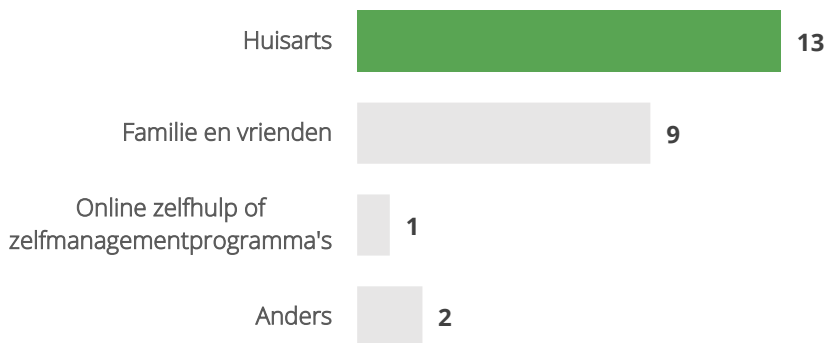
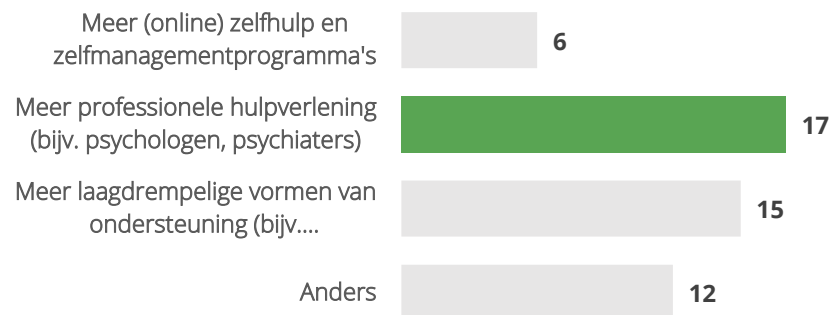
Leeftijdscategorie (n = 62)

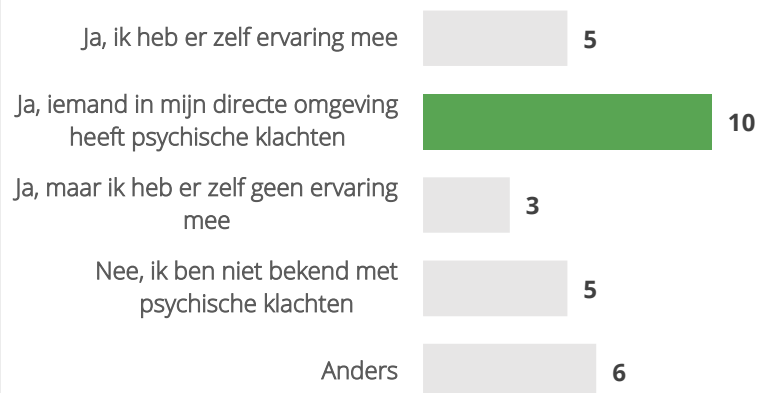
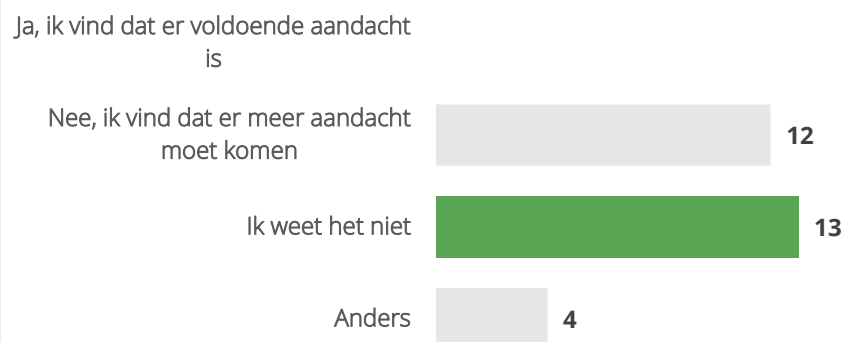

Bent u van mening dat er in Land van Cuijk voldoende hulp beschikbaar is voor mensen met psychische kwetsbaarheid?

(n = 29)

Heeft u ooit zelf ervaren dat u psychisch kwetsbaar bent?*(n = 29)***Wat verstaat u onder psychische kwetsbaarheid?***(n = 20)***Als u psychische klachten heeft, bij wie zoekt u dan in eerste instantie hulp?***(n = 25)***Welke vormen van hulp en ondersteuning zouden volgens u nog meer beschikbaar moeten zijn voor mensen met psychische kwetsbaarheid in Land van Cuijk?***(n = 27, meerdere antwoorden mogelijk)*

Bent u bekend met psychische klachten?*(n = 29)***Bent u ooit in aanraking gekomen met hulpverlening voor psychische klachten?***(n = 29)***Heeft u het gevoel dat er in uw wijk voldoende aandacht is voor psychische klachten?***(n = 29)***Vindt u dat er meer aandacht moet komen voor het voorkomen van psychische klachten?***(n = 29)*

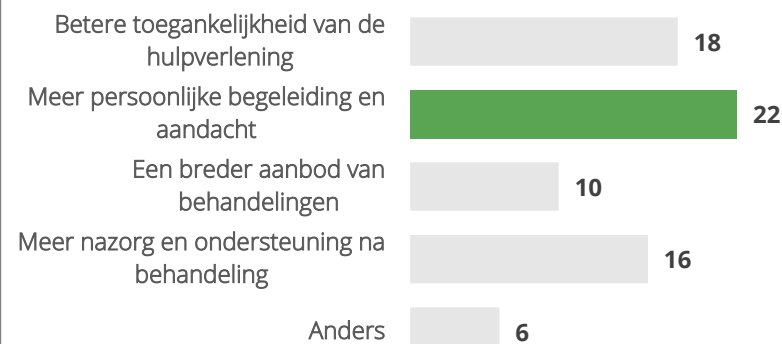
Denkt u dat er nog een taboe heerst op het praten over psychische klachten?

(n = 29)

Wat zou er volgens u kunnen worden verbeterd aan de hulpverlening voor mensen met psychische klachten?

(n = 29, meerdere antwoorden mogelijk)

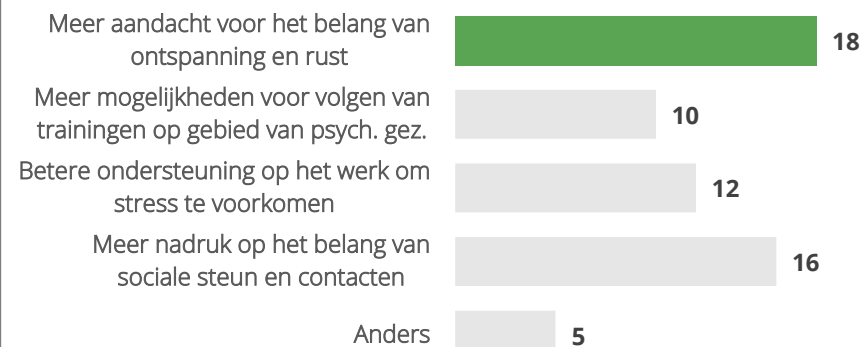
Denkt u dat er nog een taboe heerst op het praten over psychische klachten?

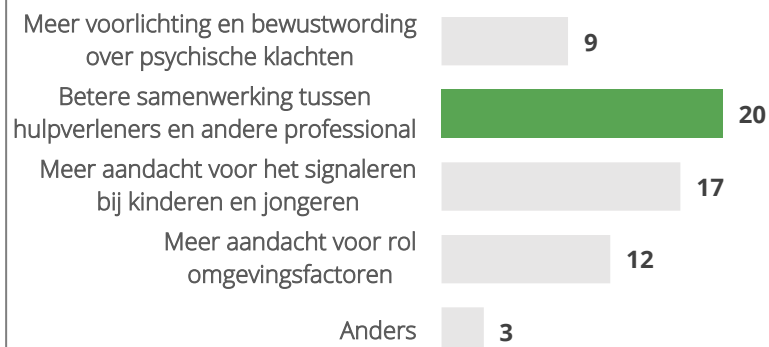
(n = 29)

Op welke manier zou de samenleving beter kunnen ondersteunen bij het voorkomen van psychische klachten?

(n = 27, meerdere antwoorden mogelijk)

Wat zou volgens u kunnen bijdragen aan een betere herkenning en vroegtijdige signalering van psychische klachten?*(n = 27, meerdere antwoorden mogelijk)***Hoe zou volgens u de samenleving beter kunnen ondersteunen bij het herstel en de participatie van mensen met psychische klachten?***(n = 28, meerdere antwoorden mogelijk)*

Bijlage 3. Vragenlijst inwoners

Algemeen

Geslacht

Geboortejaar

Woonplaats (welke kern)

Woont in deze kern vanaf (jaartal)

Woonsituatie (alleen, samen met kinderen, samen met partner zonder kinderen etc.)

1. Ervaart u in uw directe woonomgeving (straat, buurt of wijk) problematiek, als gevolg van inwoners met psychische kwetsbaarheid?

Ja / Nee

Indien ja: Wat voor soort problematiek ervaart u? <open invulveld>

2. Weet u of er initiatieven zijn geweest om de problematiek op te lossen?

Ja / Nee

Indien ja: Welke initiatieven, en wat was het effect?

<open invulveld>

3. Wie/wat heeft uw wijk nodig om de problematiek op te lossen?

<open invulveld>

4. Wat is er volgens u nodig om prettig in uw wijk te wonen, ook als je psychisch kwetsbaar bent?

<open invulveld>

5. Wat kan er gedaan worden om mantelzorgers van inwoners die psychisch kwetsbaar zijn zo goed mogelijk te ondersteunen?

<open invulveld>

6. Bent u van mening dat er in Land van Cuijk voldoende hulp beschikbaar is voor mensen met psychische kwetsbaarheid?

- a. Ja, ik denk dat er voldoende hulp beschikbaar is
- b. Nee, ik denk dat er meer hulp beschikbaar moet zijn
- c. Ik weet het niet
- d. Anders, namelijk <open invulveld>

- 6b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten: <open invulveld>

7. Heeft u ooit zelf ervaren dat u psychisch kwetsbaar bent?

- a. Ja, ik heb momenteel last van psychische klachten
- b. Ja, in het verleden heb ik last gehad van psychische klachten
- c. Nee, ik heb nog nooit last gehad van psychische klachten
- d. Anders, namelijk <open invulveld>

- 7b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten: <open invulveld>

8. Als u psychische klachten heeft, bij wie zoekt u dan in eerste instantie hulp?

- a. Huisarts
- b. Familie en vrienden
- c. Online zelfhulp of zelfmanagementprogramma's
- d. Anders, namelijk <open invulveld>

- 8b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten: <open invulveld>

9. Wat verstaat u onder psychische kwetsbaarheid?
- Een tijdelijke reactie op stressvolle situaties
 - Een aandoening waarbij er sprake is van een ernstige verstoring van het denken, voelen en/of gedrag
 - Een situatie waarbij iemand zich niet goed voelt en moeite heeft met het dagelijks functioneren
 - Anders, namelijk <open invulveld>

9b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten: <open invulveld>

10. Welke vormen van hulp en ondersteuning zouden volgens u nog meer beschikbaar moeten zijn voor mensen met psychische kwetsbaarheid in Land van Cuijk?
- Meer (online) zelfhulp en zelfmanagementprogramma's
 - Meer professionele hulpverlening (bijv. psychologen, psychiaters)
 - Meer laagdrempelige vormen van ondersteuning (bijv. lotgenotengroepen)
 - Anders, namelijk <open invulveld>

10b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

11. Bent u bekend met psychische klachten?
- Ja, ik heb er zelf ervaring mee
 - Ja, iemand in mijn directe omgeving heeft psychische klachten
 - Ja, maar ik heb er zelf geen ervaring mee
 - Nee, ik ben niet bekend met psychische klachten
 - Anders, namelijk <open invulveld>

11b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

12. Heeft u het gevoel dat er in uw wijk voldoende aandacht is voor psychische klachten?

- Ja, ik vind dat er voldoende aandacht is
- Nee, ik vind dat er meer aandacht moet komen
- Ik weet het niet
- Anders, namelijk <open invulveld>

12b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

13. Bent u ooit in aanraking gekomen met hulpverlening voor psychische klachten?

- Ja, ik heb zelf hulp gezocht
- Ja, iemand in mijn omgeving heeft hulp gezocht
- Nee, ik heb geen ervaring met hulpverlening voor psychische klachten
- Anders, namelijk <open invulveld>

13b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

14. Vindt u dat er meer aandacht moet komen voor het voorkomen van psychische klachten?

- Ja, ik denk dat preventie belangrijk is
- Nee, ik denk dat er voldoende aandacht is voor preventie
- Ik heb hier geen mening over
- Anders, namelijk <open invulveld>

14b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

15. Denkt u dat er nog een taboe heerst op het praten over psychische klachten?

- a. Ja, ik denk dat er nog veel taboe op rust
- b. Nee, ik denk dat er steeds meer openheid komt
- c. Ik heb hier geen mening over
- d. Anders, namelijk *<open invulveld>*

15b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

16. Wat zou volgens u kunnen bijdragen aan het verminderen van het taboe op psychische klachten?

- a. Meer openheid en bespreekbaarheid in de media
- b. Voorlichting op scholen over psychische klachten
- c. Campagnes om het stigma rondom psychische klachten te doorbreken
- d. Meer aandacht voor psychische gezondheid in de samenleving
- e. Anders, namelijk *<open invulveld>*

16b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

17. Wat zou er volgens u kunnen worden verbeterd aan de hulpverlening voor mensen met psychische klachten?

- a. Betere toegankelijkheid van de hulpverlening
- b. Meer persoonlijke begeleiding en aandacht
- c. Een breder aanbod van behandelingen
- d. Meer nazorg en ondersteuning na behandeling
- e. Anders, namelijk *<open invulveld>*

17b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

18. Op welke manier zou de samenleving beter kunnen ondersteunen bij het voorkomen van psychische klachten?

- a. Meer aandacht voor het belang van ontspanning en rust
- b. Meer mogelijkheden voor het volgen van trainingen op het gebied van psychische gezondheid
- c. Betere ondersteuning op het werk om stress te voorkomen
- d. Meer nadruk op het belang van sociale steun en contacten
- e. Anders, namelijk *<open invulveld>*

18b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

19. Wat zou volgens u kunnen bijdragen aan een betere herkenning en vroegtijdige signalering van psychische klachten?

- a. Meer voorlichting en bewustwording over psychische klachten
- b. Een betere samenwerking tussen hulpverleners en andere professionals (bijvoorbeeld huisartsen en leraren)
- c. Meer aandacht voor het signaleren van psychische klachten bij kinderen en jongeren
- d. Meer aandacht voor de rol van omgevingsfactoren bij het ontstaan van psychische klachten
- e. Anders, namelijk *<open invulveld>*

19b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>

20. Hoe zou volgens u de samenleving beter kunnen ondersteunen bij het herstel en de participatie van mensen met psychische klachten?
- a. Meer begrip en acceptatie vanuit de samenleving
 - b. Betere ondersteuning op het gebied van wonen en werken
 - c. Meer aandacht voor het belang van maatschappelijke participatie en sociale contacten
 - d. Meer nadruk op het belang van de eigen regie van mensen met psychische klachten
 - e. Anders, namelijk *<open invulveld>*

20b. Indien gewenst, mogelijkheid om antwoord toe te lichten:
<open invulveld>